

Siūlomas pakeitimas represuotųjų reabilitacijos įstatymui

Vilnius, liepos 26 d. (LR) — Prezidentas Algirdas Brazauskas Seimui siūlo papildymą represuotųjų už pasipriešinimą okupantams reabilitacijos įstatymui. Papildyme numatytas mechanizmas, kuris leistų atšaukti ankstesnius sprendimus dėl neteisėto reabilitavimo, rašo Ramunė Sakalauskaitė „Lietuvos ryte“.

Siūlomame projekte rašoma, jog kai paaiškėja aplinkybės, kuriomis pasirodė, kad reabilitacija buvusi nepagrįsta, ankstesnis sprendimas gali būti pripažintas netekęs galios, jei to pareikalauja Aukščiausiojo Teismo pirmininkas, generalinis prokuroras ar vidaus reikalų ministras. Tokiais atvejais Aukščiausiojo Teismo pirmininkas per 14 dienų sudaro trijų teisėjų kolegiją, kuri per mėnesį privalo išnagrinėti ankstesnio sprendimo pagrįstumą.

Atsiradus būtinybei, rengiamas papildomas tyrimas arba šaukiamas teismo posėdis, kuriame teisę dalyvauti turi prokuroras, gynėjas, reabilitavimo pažymėjimą gavęs asmuo, liudytojai ir nukentėjusieji.

1990 metais priėmus įstatymą „Dėl asmenų, represuotųjų už pasipriešinimą okupaciniams režimams, teisių atstatymo“, per trumpą laiką buvo reabilituota 50,000 žmonių. Generalinė prokuratūra turi dokumentų, patvirtinančių, kad dėl dalyvavimo žydų tautos genocidu buvo atsisakyta reabilituoti 120 asmenų, o Aukščiausiasis Teismas atmetė 700 pareiškimų, bet kad išduodant pažymėjimus būta ir klaidų.

1992 m. pabaigoje Lietuvoje lankėsis S. Wiesenthal Centro vadovas Ephraim Zuroff pateikė 50 reabilituotųjų ir žydų genocidu kaltinamųjų žmonių sąrašą. Generalinės prokuratūros atstovai, peržiūrėję jų baudžiamąsias bylas, nustatė penkis neteisėto reabilitavimo atvejus.

Seimo kancleris Neris Germanas sako, kad rudenį patvirtinus mechanizmą, kaip teisiškai peržiūrėti reabilitavimą, sumažės problemų, kurias susitikimuose keldavo Izraelio atstovai. „Dabar šią procedūrą galėsime atlikti teisiškai“, patikslino Seimo kancleris. Jis buvo paskirtas darbo grupės dėl „Lietuvos valstybės politikos, tvarkant žydų tautinės mažumos kultūrinį palikimą, sprendžiant klausimus, susijusius su žydų genocidu Lietuvoje Antrojo pasaulinio karo metais, ir užmezgant glaudesnius ryšius su Izraelio valstybe, nuoseklumui ir darnumui padidinti“ vadovu 1994 m. lapkričio mėnesį pasirašytu prezidento dekretu.

Prezidento Algirdo Brazauskos vizito Izraelyje vasario mėnesį metu septyni Joseph Melamed vadovaujami litvakai (t.y., Lietuvos žydai) įteikė peticiją, kurioje reikalaujama grąžinti Lietuvoje esantiems priklausiusiems turta ir peržiūrėti reabilituotųjų bylas. Klausimų dėl reabilitavimo peržiūrėjimo būta ir Jeruzalėje surengtoje spaudos konferencijoje.

Seimo kancleris Neris Germanas sako, kad pastaruoju metu iš JAV gautoje papildomoje medžiagoje yra įrodymų,

patvirtinančių, jog žydų genocidu kaltinamas 87 metų Norwood, Mass., gyvenantis Aleksandras Lileikis gali būti pripažintas kaltu. „Žydai turi pakankamai įrodymų apie A. Lileikio veiklą, kai jis vadovavo Vilniaus apskrities saugumui“, sakė Seimo kancleris. Anot jo, taškai šioje istorijoje turėtų būti sudėti sausio viduryje JAV prasidėsiančiame A. Lileikio teisme.

Paklaustas, kaip bus pasielgta su žmonėmis, iš kurių bus atimti reabilitavimo pažymėjimai, N. Germanas atsakė, kad tokia procedūra įstatymuose nenumatyta. „Nemanau, kad iš šių asmenų bus atimtos anksčiau išmokėtos vienkartinės kompensacijos“ kalbėjo Seimo kancleris.

Po nepriklausomybės atkūrimo Vyriausybės patvirtintais norminiais aktais buvo atlyginama žala asmenims, Antrojo pasaulinio karo metais išveiktiems priverstiniais darbu, buvusiems getuose ir katoros, gynėjas, reabilitavimo pažymėjimą gavęs asmuo, liudytojai ir nukentėjusieji.

Po viena ne iki galo išspręsta problema N. Germanas pavadino represuotųjų už pasipriešinimą okupaciniams režimams asmenų sąrašą. 1995 metų vasario 22 d. prezidentas A. Brazauskas pasirašė dekretą, kuriuo Lietuvos Gyventojų Genocido ir Rezistencijos Tyrimo Centras, Valstybės saugumo departamentas, Vidaus reikalų ministerija, Archyvų generalinė direkcija, Aukščiausiasis Teismas ir Generalinė prokuratūra buvo įpareigotas sudaryti šį sąrašą. Generalinės prokuratūros atstovai yra sakę, kad jau surinko 15,000 asmenų sąrašą.

Sudarius sąrašą, kalbėjo Seimo kancleris, bus lengviau distinktuoti su žydų organizacijomis ir tikrinti pateiktą įtariamų lietuvių sąrašą. Germano žiniomis, peržiūrėjus Izraelio atstovų vasario mėnesį pateiktą žydų genocidu kaltinamųjų lietuvių sąrašą, buvo nerasta 25 bylų. „Dabar negaliu pasakyti, ar bylos buvo pavogtos, ar tokių žmonių visai nebuvo. Visas sąrašas padėtų šią problemą išspręsti“, kalbėjo Seimo kancleris.

Neris Germanas tvirtina, jog ir po to, kai bus sudarytas represuotųjų už pasipriešinimą okupaciniams režimams sąrašas, atsakingi Lietuvos pareigūnai neketina peržiūrėti visų reabilitavimo pažymėjimų teisėtumo. „Tikrinsime tik tuos, dėl kurių kreipsis Izraelio valstybės įgaliojimus turintys asmenys“, patikslino Seimo kancleris.

Anot Seimo kanclerio, nuolatine Izraelio valdžios įgaliojimus turinti komisija pagerintų dvišalį bendradarbiavimą ir problemos sprendimą. Sausio pabaigoje į Lietuvą atvykusi Joseph Melamed, Ariah Segalson ir Ephraim Zuroff grupė turėjo tik vienai kelionei patvirtintus Izraelio teisingumo ministerijos įgaliojimus. Germano nuomone, jeigu būtų patvirtinta nuolatinė komisija, rūpimas problema būtų galima spręsti nuodugniau. Rygoje reziduojanti Izraelio ambasadorė Lietuvai

Vilniaus Lazdynų mikrorajone prie darbo biržos lūkuriuoja darbo ieškantys vyrai. Statistikos departamento duomenimis, nedarbo lygis Lietuvoje liepos 1 d. buvo didžiausias šiais metais — 6%. Pernai tuo pat metu jis buvo 3,2%. Valstybinei darbo biržai bedarbius įdarbinti padeda ir privatus įdarbinimo įstaigos, tik daugelis jų turi įvairius reikalavimus, pvz., anglų kalbos mokėjimas, patyrimas vairuojant Vakarų gamybos sunkvežimius, arba amžius — tarp 25 ir 35 metų, kurių dauguma darbo ieškančių neatitinka.

Lietuvos Seimo delegacija Maskvoje

Vilnius, liepos 26 d. (LR) — Nuo liepos 24 d. Maskvoje su oficialiu vizitu vieši Lietuvos Respublikos Seimo pirmininko Česlovo Juršėno vadovaujama Lietuvos Seimo delegacija. „Lietuvos Respublikos Seimo pirmininkas Česlovas Juršėnas perdavė Rusijos Federacijos prezidentui Boris Jelcinui Lietuvos Respublikos prezidento Algirdo Brazauskos kvietimą apsilankyti Lietuvoje“, antardinę po susitikimo su Lietuvos delegacija surengtoje spaudos konferencijoje sakė Rusijos Federacijos prezidento administracijos vadovas S. Filatov.

Kol kas nežinoma, ar Rusijos prezidentas ketina priimti šį kvietimą. „Lietuvos delegacija perdavė prezidento Algirdo Brazauskos linkėjimus B. Jelcinui ir laukia jo dar iki Rusijos parlamento rinkimų“, sakė S. Filatov. Rusijos parlamento rinkimai įvyks gruodžio 17 dieną.

Rusijos prezidento administracijos vadovas Filatov taip pat pranešė, kad rengiamas premjeras Viktor Černomyrdino vizitas į Lietuvą.

Po susitikimo su Juršėnu Filatov sakė, kad Rusijos san-

tykiai su Lietuva yra geresni nei su kitomis dviem Baltijos valstybėmis.

Anot jo, Lietuvoje sėkmingiau nei Latvijoje ir Estijoje išspręstas pilietybės klausimas. Pasak Filatov, susitikime su Č. Juršėnu svarstyta galimybė Rusijai ir Lietuvai susitarti dėl dvigubos pilietybės. „Tam trupučiui kliudo Lietuvos Konstitucija, tačiau mes šio klausimo neatmetame“, teigė Rusijos prezidento administracijos vadovas.

Tą pačią dieną Lietuvos Seimo delegacija taip pat susitiko su Rusijos Federacijos pramonės ir prekybos rūmų prezidentu S. Smirnovu, Maskvos meru J. Lužkov bei vyriausybės pirmininko pavaduotoju, užsienio ekonominių santykių ministru O. Davydov.

Įvyko susitikimas su Lietuvos ambasados Rusijoje darbuotojais bei lietuviams, gyvenančiais Maskvoje. Lietuviai išsakė savo bėdas. Bendrija neturi patalpų, mokyklai irgi reikalingos naujos patalpos. Lietuviai išreiškė viltį, kad apie 90 mokinių šiuos mokslo metus rugsėjo 1 d. gal pasitikti naujose patalpose.

Lietuvos biudžeto padėtis gerėja

Vilnius, liepos 28 d. (Elta) — Lietuvos Finansų ministerija pranešė, kad per pusmetį į valstybės biudžetą įplaukė daugiau kaip 1,763 mln litų, arba 99,7 proc. visų planuotų lėšų. Geriausiai buvo surinkti akcizai — planas įvykdytas 107,6 proc. Viso akcizai biudžetą papildė 253,3 mln litų. Vis dėlto didžiausias pajamas valstybės kasa gavo iš pridėtinės vertės mokesčio — jo sumokėta daugiau kaip 858,6 mln litų. Antroje vietoje — akcizai, trečioje, — fizinių asmenų pajamų mokesčiai. Iš piliiečių valstybė surinko daugiau kaip 208 mln litų.

Pasak Finansų ministro Renoldijaus Šarkino, sugriežtinta mokesčių rinkimo tvarka padidino visų rūšių pajamas. Dėl to antroje ketvirčio valstybės biudžetas buvo įvykdytas net 116 proc., t.y. 149 mln litų daugiau negu buvo planuota.

Ši suma beveik padengė pirmojo ketvirčio plano įsiskolinimą.

Aplink pasaulį

• **Lenkijos premjeras Jozef Oleksy** pasakė, kad įvairios nusikaltėlių grupuotės per keletą metų praejusius metus „išplėvė“ Lenkijoje maždaug 3 milijonus dolerių. Naujieji saugumo įstatymai suteiks Lenkijos saugumo sistemoms darbuotojams bei policijai daugiau veikimo laisvės kovojant su tarptautiniu pinigų „plovimu“, terorizmu, nelegalia prekyba narkotikais, ginklais bei radioaktyviosiomis medžiagomis.

• **Lenkijos saugumo tarnybos** ketina imtis griežtų priemonių prieš šalies valdininkus, nesvarbu, kokias aukštas pareigas jie užimtų. Premjerui Jozef Oleksy Lenkijos vidaus reikalų ministerijos ir valstybės saugumo valdybos atstovai perdavė pareiškimą apie valstybės administracijos darbuotojų ryšius su nusikaltėliu pasauliu.

• **Estijos rinkos ekspertų** dauguma blogai vertina Baltijos šalių ekonominį bendradarbiavimą. Tik 5 proc. apklaustųjų ekspertų mano, kad Baltijos šalių ekonominiai ryšiai yra pakankamai intensyvūs. 16 proc. ekspertų laiko ekonominius ryšius patenkinamais, tačiau net 79 proc. mano, kad tie ryšiai yra blogi. Ekspertų nuomone, artimiausioje ateityje Lietuvos, Latvijos ir Estijos ekonominis bendradarbiavimas nepagerės. 79 proc. mano, kad po metų santykiai bus panašiam lygyje, ir tik 5 proc. — kad ryšiai pagerės.

• **Estijos ambasada** Maskvoje nusiuntė notą Rusijos Užsienio reikalų ministerijai, kurioje atkreipė dėmesį į netinkamą ambasados pastato apsaugą. Notoje, be kita ko, prašoma išsiaiškinti faktą, kai Rusijos milicininkas, saugantis šalia Estijos ambasados isikūrusią Nyderlandų ambasadą, sumušė žinių agentūros „Baltic News Service“ Maskvos biuro korespondentą.

• **Ukrainos sostinėje** Kijeve, Sofijos aikštėje, įvyko milicijos ir kelių tūkstančių tikičiųjų susidūrimas. Tikičiųjų procesija lydėjo karštą su Kijevo ir Visos Ukrainos Patriarcho, Ukrainos prosvolos pavaldaus vadovo Vladimiro palaikais.

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

TELEFAKSAS (312) 585-8284

JAV Kongrese auge Karaliaučiaus rezoliucijos rėmėjų skaičius

Los Angeles, liepos 29 d. — Karaliaučiaus srities demilitarizavimo ir sutarptautinimo reikalui JAV Atstovų Rūmams kongresmano Christopher Cox pateikta rezoliucija H. Con. Res. 51 per mėnesį jau susilaukė 12 rėmėjų: trys kongresmanai iš New Jersey valstijos: Frank Pallone (D), Robert E. Andrews (D) ir Dick Zimmer (R); du iš Kalifornijos: rezoliucijos autorius Cox (R) ir Ron Packard (R), ir du iš New Yorko: Michael P. Forbes (R) ir Charles E. Schumer (D); iš Texas Martina Frost (D), iš Ohio Martina R. Hoke (r), iš North Carolina David Funderburk (R), iš Pensylvanijos Jon D. Fox (R) ir iš Floridos John L. Mica (R). Kaip praneša Amerikos Baltų Laisvės Lyga, David Funderburk ir

Robert E. Andrews priklauso Atstovų Rūmų Tarptautinių santykių komisijai, kuri turės daryti rekomendaciją Atstovų Rūmų plenarinei sesijai.

Amerikos Baltų Laisvės Lyga prašo visus Amerikos lietuvius ir jų draugus laiškais, telefonais ir telegramomis spausti savo distriktų kongresmanus, kad taptų H. Con. Res. 51 kosponsorais. Galima pasinaudoti ir Hotline for Baltic American Freedom League numeriu 1-800-651-1572. Užtenka tuo numeriu paskambinti, pasakyti siuntėjo vardą, pavardę, adresą (būtinai su ZIP code), ir skambintojo distrikto kongresmanui telegrama bus pasiūsta. Siuntėjui ta telegrama kainuos 6,95 dol., įrašyta į telefono sąskaitą.

Lietuvos bankai nepajėgia duoti reikiamas paskolas pramonei

Vilnius, rugpjūčio 1 d. (Elta) — „Lietuvos pramonė galėtų normaliai dirbti, jei per metus gautų apie 800 milijonus litų kreditų. Deja, Lietuvos komercinių bankų kapitalas mažas, ir jie patys negali suteikti didesnio kaip 3 milijonus litų kredito, kuris imonei, turinčiai 200-300 milijonų litų apyvartą, iš esmės pagelbėti negali“, sakė Pramonės ir prekybos ministras Kazimieras Klimašauskas Vyriausybės rūmuose įvykusioje spaudos konferencijoje.

Jo nuomone, vienintelis realus finansinis šaltinis būtų užsienio bankų filialai, kurie realiai gali atsirasti per porą metų. Taip pat brandinama mintis apie Lietuvos Eksporto ir Importo Banko įkūrimą. Jo kontrolinį akcijų paketą turėtų valdyti vyriausybė, o įstatinis kapitalas turėtų būti apie 200 milijonų litų.

Ministras pateikė skaičius

Lietuvoje

— **Neringos miestas** susideda iš Nidos, Purvyne, Preilos, Pervalkos, Juodkrantės gyvenviečių. Kuršių nerijos slenksčiausios kopos yra vienos aukščiausių pajūrio kopų pasaulyje. Neringoje — 2,800 gyventojų. Yra 104 poilsio namai, iš jų tik 7 normaliai veikia. Visi poilsio namai ir parduotuvės privatūs. Kainos 1,5-2 kartus didesnės negu Vilniuje. Poilsio namuose, įskaitant maitinimą už naktį reikia mokėti 80-200 litų. Butą galima išsinuomoti už 100-300 litų parai.

— **Valstybinės veterinarijos specialistai** perspėjo Lietuvos žmones nepirkti neiškios, veterinarinės kontrolės antspaudais nepažymėtos mėsos, ypač ten, kur ją prekiaujama ne tam skirtose vietose. Tokiu būdu norima išvengti juodligės epidemijos, kuri jau prasidėjo Baltarusijoje, Polocko rajone.

— **Vyriausybė** iš „Sodros“ lėšų vaikų vasaros poilsiui skyrė 2 milijonus litų, o Sveikatos apsaugos ministerijai 23 mokslinių poilsiauvietės suteikė teisę organizuoti vaikų sanatorines stovyklas. Paminos trukmė — 14 dienų, veiks 2 pamainos.

Protesto akcija Palangoje

Vilnius, liepos 30 d. (Elta) — Palangos kurortu, kavinių, barų ir diskotekų organizacinis komitetas liepos 30 d. surengė akciją „Neleiskime Palangai numirti“.

Ji buvo organizuota dėl to, kad Palangos miesto valdyba nuo 12 valandos nakties iki 7 val. ryto uždraudė skambėti muzikai baruose, kavinėse, restoranuose, diskotekose bei kitose viešose vietose.

Organizacinio komiteto nuomone, šis valdybos sprendimas stabdo ekonominį kurorto vystymą bei investicijas į Palangą. Sekmadienį protestuodamos nuo 3 iki 6 val. nedirbo daugelis visuomeninio namavimo įstaigų, akcijos metu buvo renkami pritariančiųjų parašai, o 7 val. vak. atviroje šokių aikštelėje įvyko nemokamas protesto koncertas „Neleiskime Palangai numirti“.

KALENDORIUS

Rugpjūčio 3 d.: Lidija, Nikodemas, Manigirdas, Lengvinė.
Rugpjūčio 4 d.: Šv. Jonas Vianney, kunigas (1786-1859); Domininkas, Gerimantas, Nemunė.

Lietuvos Vyčių veikla

„LIETUVOS DRAUGO“ ŽYMENIU PAGERBSIM GLEN HAYDON

Š.m. rugpjūčio 12 d. vakare. Novi Hilton viešbutyje, Novi, MI, vyksiančiame Lietuvos Vyčių 82-rojo seimo bankete ir Šv. Antano parapijos mokyklos mokinių suvažiavime bus pagerbtas Glen E. Haydon. Jam bus įteiktas „Lietuvos draugo“ žymuo. Šis žymuo teikiamas kitataučiams už jų nuopelnus Lietuvai.

Glen E. Haydon yra Mercy International Health Services (MIHS) pirmininkas. MIHS yra Sisters of Mercy platus ligoninių ir kitų su sveikatingumu susijusių institucijų tinklas. G. Haydon yra atsakingas šios organizacijos veiklos plėtimui JAV-se ir tarptautinėje plotmėje. Jis yra tarptautinis patarėjas sveikatingumu besirūpinančioms įvairių valstybių įstaigoms, religinėms organizacijoms, net atskiroms ligoninėms. Jo specialybė – privatizacija, strateginis planavimas, darbo našumo ugdymas, ligoninių steigimas, sveikatos sistemų gerinimas. Dirbo Afrikoje, Polinezijoje, Vidurio Rytuose, Pietų Amerikoje, Rytų Europoje, Australijoje, Naujoje Zelandijoje. G. Haydon turi daugiau negu 25 metų darbo patirtį MIHS įvairiose administracinėse pareigose. Jis buvo įvertintas ir žymenimis apdovanotas įvairių tarptautinių organizacijų: Raudonojo Kryžiaus tarptautinio komiteto, JAV Raudonojo Kryžiaus, Prezidentinės Baltųjų rūmų Pietų Azijai pagalbos teikimo komisijos pažymėjimu.

1992 m. lankėsi Lietuvoje, domėdamasis pagalbos Lietuvai reikalais. Buvo susitikęs su Vytautu Landsbergiu ir kardinolu V. Sladkevičiumi. Aplanė 13 ligoninių, klinikas, vaistines, vaikų ir senelių prieglaudas. Grįžęs į JAV jis parūpino ir pasiuntė rentgeno aparatūrą Carito diagnostinei klinikai Kaune. Priklauso „Pagalba Lietuvai“ organizacijos patariamajai tarybai. Paruošė „Proposal for the Development of a Not-For-Profit Hospital – Republic of Lithuania – A Public/Private Partnership“ šis pasiūlymas yra palanki galimybė teikimo pagalbos ligoniams ir neturintiems Lietuvoje. Šis pasiūlymas buvo įteiktas buv. JAV ambasadoriui Lietuvoje Darryl Johnson. MIHS globojo Lietuvos Sveikatingumo ministerijos narius, 1993 m. supažindinant juos su ligoninės projektu. 1994 m. Emily George Fondas jam suteikė paramą seminaro paruošimui Lietuvos Sveikatingumo atstovams. G. Haydon grįžo Lietuvon užbaigti ligoninės pasiūlymo projekto pirmą fazę. Dabar jis ieško pinigines paramos studijavimui galimybių ligoninės įrengimui Lietuvoje. Dalyvauja įvairiuose posėdiuose, stebėdamas pažangą ligoninės projekto įgyven-

dinimui. Sveikinam Glen E. Haydon! Jis tikrai nusipelnęs „Lietuvos draugo“ žymenio ir mūsų visų pagarbos.

GARBĖS SVEČIAI LIETUVOS VYČIŲ 82-me SEIME

Š.m. rugpjūčio 9-13 d. Detroito vyks Lietuvos Vyčių 82-sis suvažiavimas/seimas. Suvažiavimą globos Detroito Lietuvos Vyčių 102 kuopa, veikianti prie Šv. Antano parapijos. Suvažiavimas vyks Novi Hilton viešbutyje, 21111 Haggerty Rd., Novi, MI.

Ketvirtadienį, rugpjūčio 10 d. seimo atidaryme kalbėti pakviestas Lietuvos ambasadorius JAV-se dr. Alfonsas A. Eidintas. Jis dalyvavo ir pernai Čikagoje vykusiame Lietuvos Vyčių 81-me seime.

Penktadienį, rugpjūčio 11 d., tarp einamų reikalų svarstymo, kalbės ir kiti garbės svečiai – seselė Ignė Marijošūtė, JAV lietuvių jėzuitų provincijolas kun. Antanas Saulaitis, S.J., ir kun. Gintaras Grušas. Jie praves seminarą „Humanitarinė pagalba Lietuvai“.

Trumpai apie seminaro vedėjus

Kun. Gintaras Grušas gimė 1961 m. Washington, D.C. Su tėveliais persikėlė gyventi į Kaliforniją. Augdamas ir bėsdamas plačiai reikiškesi lietuviškoje jaunimo veikloje: lankė ir baigė Šv. Kazimiero lituanistinę mokyklą, dalyvavo „Spindulio“ tautiniame jaunimo ansamblyje, priklausė lietuvių Jaunimo sąjungai, lietuvių sporto klubui, ateitininkų organizacijai ir kt. UCLA įsigijęs kompiuterių mokslų bakalaurą laipsnį penktą metų dirbo IBM korporacijoje. Teologija ir filosofija studijavo Pranciškono universitete Steubenville, Ohio. Mokslus tęsė Romoje Pontifical Beda kolegijoje ir Angelicum popiežiniame universitete. 1992 m. Vilniaus arkivyskupas J.E. Audrys Bačkis jį ordinavo dekanu. Jis buvo paskirtas generaliniu sekretorium organizuojant popiežiaus Jono Pauliaus II apsilankymą Lietuvoje. 1994 m. įšventintas kunigu, kun. Gintaras Grušas paskirtas Lietuvos vyskupų konferencijos sekretoriumi.

Ses. Ignė Marijošūtė, Nekaltai Pradėtosios M. Marijos seserų vienuolijos provincijolė. Daugelį metų dirba religinio švietimo ir auklėjimo darba, ypač pasižymėjusi darbe su jaunuimiu Amerikoje ir Kanadoje. Lankėsi Lietuvoje ir palaiko nuolatinių ryšių su Lietuvos žmonėmis.

Kun. Antanas Saulaitis, S.J., jau tris kartus dalyvavo ir kalbėjo Lietuvos Vyčių seimuose. Gimė Lietuvoje, augo Waterbury, CT. Baigė universitetą Bostone. Septynerius metus dirbo lietuvių parapijoje, Brazilijoje. Nuo 1977 m. gyvena Čika-

Los Angeles Lietuvos Vyčių 133 kuopos pavasarinis susirinkimas buvo gausus dalyviais. I eil. ketvirta iš dešinės kuopos pirm. Marytė Šepikaitė, jos kairėje susirinkimo šeimnininkė Stasė Bajalienė, dešinėje – mamytė Ona Šepikienė.

goje. Plačiai dirba su pasaulio lietuvių jaunimu. Lietuvių jėzuitų provincijolas Amerikoje, taip pat dirba padėdamas jėzuitams pastoraciniame darbe, Lietuvoje.

Regina Juškaitė

LOS ANGELES LIETUVOS VYČIŲ VEIKLA

Los Angeles L. Vyčių 133 kuopos priešvėlykinis susirinkimas vyko Hancock Parke, Stasės Bajalienės namų gražiame sodelyje. Susirinkusių dėmesį patraukė žydinčių gėlių apsuptos: 1988 m. Washington, D.C., vykusio Lietuvos Vyčių 75 metų Jubiliejaus gairė ir Lietuvos trispalvė, 1990 m. sausio 13 d. dalyvavusi Lietuvos Parlamento rūmų Vilniuje gynime nuo okupantų užgrobito, taip pat plevėsavusi ir „Baltijos kellyje“. Istorinė L.V. gairė, ją 75-me Jubiliejuje nešusios Bronės Skirienės dovana Los Angeles 133 L. Vyčių kuopai. O svarbiuos Lietuvos įvykiuose dalyvavusi trispalvė – Haroldo Mockaus tėvelio iš Šilutės dovana šio priešvėlykinio susirinkimo namų šeimnininkei Stasei Bajalieni.

Pasigrožėję vėliavomis ir susipažinę su jų istorine reikšme, visi buvo pakviesti pasivaizduoti gardžiu lietuvišku maistu. Po vaišių – susirinkimas, kuriame dalyvavo 60 narių, gražus jaunimo būrelis ir viešnia iš Lietuvos. Besiartinančių Vėlykų šventėms margučių dažymui vadovauti sutiko šio meno žinovė Giedrė Gustaitė. Darbas vyko sparčiai. Vėlykaičių dažymo varžybas laimėjo dvylikametė Ilona ir devynerių metų Steven Pociūnai, nudažę po tuziną kiaušinių. Dažant margučius apie vėlykinius papročius įdomiai pasakojo Robert Novak.

Š.m. kovo 11 d. prasidėjo Vyčių ruošti virimo kursai, kuriuos aplankė ir viešnia, Lietuvos Seimo narė Romualda Hofertienė. Šiame susirinkime dalyvavo kita viešnia iš Lietuvos – Aušra Kargaudienė, 23 metus Čiurlionio muziejuje dirbanti liaudies skyriaus vedėjos pareigose. Kuopos pirm. Marytė Šepikaitė pranešė, kad mūsų kuopos siūsta vaikų drabužių siunta jau pasiekė Šilutę. Pradėjus temti iš sodelio susirinkimą perkėlėme į jaukus S. Bajalienės namus. Pasiskirstę būreliais žiūrėjome filmus, užkandžiavome šnekučiausius, gerėjome mūsų jaunimo gražių žaidimų. Visus nudžiugino pranešimas, kad ateinančiam kuopos susirinkimui esame pakviesti pas Pociūnus, gyvenančius Agoura Hills.

Sulaukę vasaros, susirinkimui keliavome į užmiestį pas Pociūnus. Vietovę suradome pamatę užrašą: „Parkinimas tik lietuviams“. Atvykstančius sutiko šeimnininkė dukrelė Ilona visų paklusdamą gėlių vainikais. Susitikus nariams kalbos netrūko apie planus vasaros atostogoms. Susirinkimam atvykusi kuopos pirm. Marytė Šepikaitė atrodė pavargusi. Pranešė, ką tik grįžusi iš Čikagos, iš tetos –

mamytės sesers laidotuvių. Susirinkime dalyvavusi viešnia Alfonsa Pažūrienė tuoj atskubėjo su savo darbo dovana – gražiu vėlykiniu margučiu laimės, džiaugsmo ir meilės simboliu. Ši dovana Marytei buvo labai laiku ir vietoje.

Pociūnai visus dalyvius pavaišino įvairiais skanumynais gausiomis vaisėmis, o Pociūno tėvelis labai įdomiai papasakojo apie Los Angeles lietuvių Šv. Kazimiero parapijos kūrimosi pradžią. Šios parapijos narys nuo 1938 m., jis buvo pirmas pionierius, padėjęs parapijos steigėjui a.a. prel. Macijauskui, o vėliau prel. J. Kučingui. Su a.a. Brone Starkiene steigęs parapijos chorą. Dalyviams pagėdaujant, pasakojimą paker-tojo ir anglų kalba.Tėvukas

Stasė Bajalienė

LIETUVIŲ TELKINIAI

DETROIT, MI

STASIO BUTKAUS ŠAULIŲ KUOPOS METINĖ GEGUŽINĖ

Stasio Butkaus šaulių kuopos valdyba praneša, kad sekmadienį, rugpjūčio 20 d. „Pilėnuose“ vyks metinė gegužinė. Vartai bus atidaryti nuo ankstyvo ryto. Šeimnininkas kuopos vadas Jonas Šostakas, jo žmona Rasa ir kiti talkininkai. Svečius vaišins ant anglų keptais viščiukais ir kitais skanumynais. Bus gausaus maisto bufetas. Vyrų šauliai parūpins gėrimus ištroškusiems. Vyks įdomi programa – muzika, dainos ir laimėjimai. Kuopos valdyba kreipiasi į visuomenę prašydamą dovanų laimėjimams, kuriuos galima įteikti sekmadieniais Lidijai Mingelienei ir Reginei Juškaitėi prie Šv. Antano bažnyčios, arba atvežti į Pilėnus tą pačią dieną. St. Butkaus kuopos valdyba kviečia visus gegužinėje dalyvauti.

Regina Juškaitė

DAYTONA BEACH, FL

PABENDRAVIMO PIETŪS

Lietuvių Bendruomenės Daytona Beach apylinkės valdyba nuo šių metų pavasario pradėjo organizuoti pabendravimo pietus. Jie vyksta kiekvieno mėnesio pirmąjį trečiadienį, Stacey's restorane. Liepos mėn. pietūs vyko 12 d. Pabendrauti susirinko daugiau keturiasdešimt daytoniškių.

LB apyl. pirm. dr. Birutė Preikštienė pasveikino dalyvius, pasidžiaugė, kad šiam pabendravimui rodomas pakankamas dėmesys, kad ir ateityje pietūs bus ruošiami. Pirmininkė painformavo apie skyriaus veiklos ateities planus, padėjo daytoniškiams 250 dol. auka parėmusiems „Saulutės“ veiklą. Auka per „Saulutės“ skyriaus pirm. Birutę Kožicienę buvo įteikta Caritas organizacijai. Pinigai panaudoti studentų valgyklai, maitinančiai neturtinguosius Vilniuje. Pakvietė žymų sporto veikėjų, gabų sportinės veiklos organizatorių, sporto žurnalistą Vytautą Grybauską papasakoti

geras kalbėtojas ir puikus dainininkas. Ilgą laiką turėjęs Allstate Insurance skyrių, kurį perleides sūnui, išsikėlė gyventi į San Diego.

Šios dienos susirinkime pravestų laimėjimų dalis buvo skirta kuopos nario Audriaus Kudirkos kelionei į Lietuvą paremti. Audrius jau antri metai vyksta Lietuvos mokyklose dėstyti anglų kalbą. Susirinkimas buvo įdomus ir malonus, kaip ir pati vasara. Visi esame dėkingi Pociūnams už malonų ir svetin-gą priėmimą.

Lietuvos Vyčių pastangomis atliekami svarbūs darbai Lietuvos gerovei. Esame dėkingi „Draugo“ dienraščiui už teikiama dėmesį Lietuvos Vyčiams.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.00. Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo kvestą, pažymima, iki kada yra užsimekęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	¼ metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant į Lietuvą (Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00		
Užsakant į užsienį oro paštu	\$500.00	\$250.000	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausias redaktorė Danutė Bindokienė
Administratorius Pijus Stončius

Moderatorius kun. Viktoras Rimšelis, MIC

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.
- Redakcija straipsniams teikiamas savo nužiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

kalbų, dr. Sigita Ramanauskienė minėjime praves įdomų pokalbį su Vytautu Brasiūnu, jaunu mediku iš Lietuvos. Pokalbyje bus liečiamos Lietuvos jaunimo problemos, jo auklėjimas okupacijos metais, dabartinės jaunimo nuotaikos, jo veikla. Tai bus visai naujos mintys Tautos šventės minėjime. Pasmaldose giedos choras „Sietynas“, vadovaujamas muz. Antano Skridulio.

IŠLYDIME Į LIETUVĄ

Ir šią vasarą Tėvynės applan-kyti išvyksta būrelis daytoniškių. Lietuvoje jau vieši Petras Lanys, didele auka parėmęs kai kurių organizacijų veiklą.

Joana ir Vytautas Grybauskai mėnesiui išvyko į Lietuvą. Vytautas dalyvavo V Pasaulio lietuvių Sporto žaidynėse, lauko teniso varžybose.

Petronėlė ir Balys Lukai Lietuvoje viešės du mėnesius. Numato aplankyti gimines ir įžymesnes Lietuvos vietas.

Eduardas Senkus Lietuvą lanko trečią kartą ir ten praleis du mėnesius. Išvykstantiems į Lietuvą daytoniškiams surošė išlietuvių vaishes, palinkėjo gero vėjo Tėvynės link ir laimingai sugrįžti į gražiąją Daytona Beach.

Jurgis Janušaitis

• Diena be „Draugo“, kaip padangė be žvaigždžių.

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to diplomu, lietuviams sutarkaus dantis už prienamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimui (kalbėti angliškai) tel. 708-422-8260

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v. p. p. 7 v. v. antrd. 12:30-3 v. p. p. trečd. uždaryta, ketvd. 1-3 v. p. p. penkt. ir šešt. 9 v. r. -12 v. p. p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-6989 arba (312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR IŠSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708) 652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v. v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p. p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS gydymas bei chirurgija
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60128
708-941-2609
Valandos pagal susitarimą
Vakarais ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
7722 S. Kedzie, Chicago 60652
Tel. 312-434-2123
Pirmd. 2 v. p. p. - 7 v. v., antrd. 9 v. r. - 12, ketvd. 12 - 4 v. p. p., penkt. 12 - 6 v. v.

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave., Chicago, Ill. 60652

LINAS A. SIDRYS, M.D.
Ophthalmologas/Akių Chirurgas
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
708-636-6622
4149 W. 63rd St.
312-735-7709

Cardiac Diagnosis, Ltd.
6132 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 312-436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

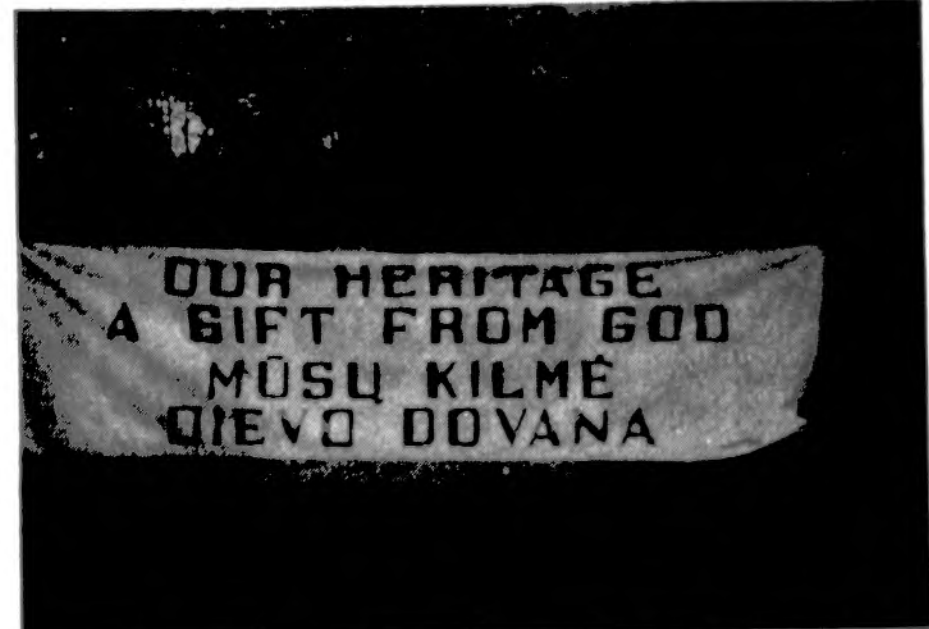
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val: antr. 2-4 v. p. p. ir ketv. 2-5 v. p. p.
Šešt. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 776-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽNIAUS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbama lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLIOMA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Lietuvos Vyčių 82-jo metinio suvažiavimo šūkis. Plakatą sukūrė Mykolas Abarius. Suvažiavimas š.m. rugpjūčio 9-13 d. vyks Novi, Michigan.
Nuotr. R. Juškaitės

Gelėmis apdovanoti Draugo fondo garbės nariai bronzos lentos atidengimo iškilmėse „Drauge“ patalpose š. m. liepos 30 d.

KĄ DARYTI?

PROF. KAZIMIERAS ANTANAVIČIUS

Apie apgailėtą Lietuvos ekonomikos būseną ir vargingą žmonių gyvenimą rašiau pirmuosiuose straipsniuose („Draugas“, 1995.01.28 ir 1995.02.01).

Argi tokia be išeities yra mūsų būseną, ar nieko negalima padaryti, kad ūkis pradėtų kilti, žmonių gyvenimas pagerėtų? Nemanau, kad neįmanoma įveikti tą pragaištingą kritimą.

Krizių metu visada susidaro pragaištinga grandinė: mažėja paklausa — mažėja gamyba — didėja gamybos kaštai — didėja produkcijos kainos — mažėja darbuotojų uždarbis — krenta paklausa. Prasideda naujas ratas, po to kitas, dar kitas. Produkcijos lygis nesulaikomas, krenta, technologijos sensta. Būtina surasti tą grandį (ar kelias grandis), kur imanoma įsiterpti ir pakeisti pragaištingą spiralę žemynėjimo ta pačia spirale aukštyn. Manau, kad Baltijos šalims imanoma įsiterpti ir paklausa ir gamybos grandis, be abejo, tvarkant visos rinkos ekonomikos mechanizmą veikimą.

Pateikiu svarbesnius mano siūlomus ekonomikos atkūrimo programos straipsnius ir jų realizavimo prielaidas. Nėra abejonės, kad neįmanoma atkurti ekonomikos, neįveikus nusikalstamumo, nesutvarkius teisinės sistemos stabilumą. Tačiau čia minėsiu tik ekonominius sprendimus ir veiksmus.

Nieko nelaimėsime, jei atkursime tik pramonės ir žemės ūkio produktų gamybą, o neturėsime

rinkų jiems realizuoti. Antra vertus, neturint rinkos, nepavyks atstatyti pramonės ir žemės ūkio gamybos. Nebe sovietiniai laikai, kad gamintojas galėtų nesirūpinti rinka ir gaminti tik dėl to, kad visiems darbo pakaktų. Rinkos plėtojimui būtina:

1. Sudaryti patikimą pinigų ir bankų sistemą. Nutraukti nepagrįstą litų emisiją, keliančią infliaciją, žlugdančią Lietuvos eksportą ir finansuojančią užsienio subjektus, importuojančius produktus į Lietuvą. Emisija neturi viršyti penkių procentų per metus ir atitikti lito perkamosios galios pokyčiams bei infliacijos lygiui.

2. Leisti Lietuvoje steigti užsienio valstybių komercinių bankų (patikimų) filialus. Tai padėtų pritraukti kapitalą, papildintų užsienio partnerių pasitikėjimą, darytų poveikį spartesniam palūkanų už kreditus mažėjimui, papildintų atsiskaitymų su užsienio partneriais patikimumą.

3. Plėsti valstybės ir privačių konsultacinių firmų tinklą įsiterpimo į pasaulio šalių rinkas galimybių paieškai, prekybinių sandėrių bei bendrų Lietuvos ir užsienio šalių imonių plėtojimo, bankų steigimo.

4. Atsukti licencijas visiems eksportuojamiems ir tranzituojamiems produktams (išskyrus alkoholį, ginklus, narkotikus).

5. Sudaryti kuo palankiausias sąlygas prekių tranzitui per Lietuvą. Prilyginti prekių tranzitą per Lietuvą gamybinei veiklai ir imti tik kelių, uostų,

geležinkelio stočių mokesčius.

6. Panaikinti muitines ir sienos kontrolę tarp Baltijos šalių, sutvarkyti pasienio kontrolės ir muitinių darbą, pašalinti trukdymus turizmui ir tarptautinei prekybai.

7. Sudaryti tarpvalstybines laisvos prekybos sutartis su šalimis, kur yra potencialių rinkos partnerių.

8. Tobulinti ir plėtoti svečių aptarnavimo tinklą: viešbučius, pakelės tarnybų patarnavimus.

9. Sudaryti ir vykdyti valstybės kaštų ir biurokratijos, darančios kliūtis ekonomikai plėtoti, mažinimo programą.

10. Sudaryti Lietuvos ekonomikos atkūrimo strateginių sprendimų parengimo grupę prie Lietuvos Respublikos prezidento.

Pramonės ir žemės ūkio gamybos atkūrimui

Ištrūkus iš bendro sovietinio katižo, iš esmės pasikeitė gamybos struktūra ir reikalavimai gaminiui kokybei: nereikia gaminti kariniam kompleksui. Nuo sunkiasvorės, daug metalo naudojančios žemės ūkio, transporto ir pramonės imonių įrengimų gamybos, turime pereiti prie šiuolaikinių technologijų gamybos, taupumo, energijos taupymo.

Per visą persitvarkymo laikotarpį investicijas gamybai plėtoti sumažėjo dešimtis kartų. Technologijos ir gamybos įrenginiai bei mašinos yra pasenę. Vakarų rinkai reikia lengvų, patogių, gražių gaminių. Todėl gamybai atkurti reikalingos nemažos investicijos. Investicijos, vidais ir užsienio, pritraukti ir skatinti būtina:

1. Neapmokestinti imonių, asmenų, bendriųjų lėšų, investuoja-

mų į gamybos (pramonės, žemės ūkio, transporto ir kt.), aptarnavimą ir komunikacijų technologijų atnaujinimą, plėtojimą, rekonstrukciją, statybą. Vienodas lengvatas taikyti vietiniams ir užsienio investitoriams.

2. Imonių ar subjektų pelną ir pajamas, panaudotas gamybai plėtoti, technologijai tobulinti, naujoms darbo vietoms kurti, prilyginti gamybos kaštams.

3. Tris metus nuo naujų darbo vietų sukūrimo neapmokestinti pelno ir pajamų, gaunamų už produkciją išleidžiamose tose darbo vietose.

4. Mažąsias įmones, gaminančias bet kokią produkciją (išskyrus alkoholį, tabaką ir ginklus) atleisti nuo trečdaliao pajamų ar pelno mokesčio, o mažąsias žemės ūkio produkciją perdirbančias įmones — nuo pusės pajamų mokesčio.

5. Pridėtosios vertės mokesčio (PVM) mokesčią atidėti dviem — penkiems metams (priklausomai nuo investicijų dydžio) nuo įmonės rekonstrukcijos ar statybos pradžios.

6. Gražinti į Lietuvą pusę Lietuvos banko lėšų (rezervinio valiutos fondo) ir juos naudoti investicijoms gamybai plėtoti, suteikiant kreditus pagal projektų konkursą.

7. Valstybės nuosavybėje likusių imonių, transporto ir komunikacijos objektų privatizavimo tikslu laikyti ne pardavimą už aukštesnes kainas, o tai, kad įmonės gamintų produkciją, kuri turės paklausą vidus ar užsienio rinkose, kad jos didintų darbo vietų skaičių, t. y. plėstų gamybą.

8. Žymiai sumažinti valstybės kišimąsi į imonių veiklą ir du kartus sumažinti kiekvieną žingsnį serginčių, ūkinei veiklai trukdančių, kyšių laukiančiųjų (tikriausiai sakant kyšius prievartaujančiųjų) valstybės ir savivaldos valdininkų skaičių. Vietoje dabar esančiųjų dvidešimties ministerijų palikti aštuonis ir atitinkamai sumažinti istaigų, departamentų, inspekcijų, kontrolių. Ne didindami valdininkų, kontrolierių ir inspektorių skaičių, o naujingumo žmogų teigimu galime įveikti daugumą ekonominių nusikaltimų. Tam teks apie dešimtį kartų padidinti pabaudas.

9. Neriboti žemės pardavimo ne Lietuvos piliečiams. Tam reikia priimti Konstitucijos pataisą. Neriboti, nereikia leisti išparduoti Lietuvos žemę užsieniečiams. Įstatymų reikėtų nustatyti, kad kiekviename rajone ar mieste užsienio piliečiams negali būti parduota daugiau kaip 20 proc. žemės. Yra akivaizdu, kad niekas

nepuls masiškai pirkti Lietuvos žemės. O jei taip, būtų galima nustatyti kainas, aukštesnes už Paryžiaus žemės kainas. Lėšas, gautas už parduotą žemę, naudoti investicijoms ūkiui atkurti.

10. Naujai kuriamoms įmonėms, kapitalo savininkų pagėdavimu, išnuomoti valstybės žemės sklypą penkeriems metams ir atidėti nuomos mokesčio mokėjimą iki įmonės pradės veikti. Daugiau kaip 100 naujų darbo vietų sukūrusioms įmonėms nuomojamą sklypą perduoti įmonės nuosavybėn nemokamai, o kitoms įmonėms parduoti nominalia kaina.

Žemės ūkiui atkurti ir plėtoti

1. Laike metų užbaigti žemės ir kaime esančių pastatų nuosavybės juridinį įforminimą.

2. Įsteigti ipotekos istaigų tinklą, suderinti jų veiklą su inventorizavimo biurų veikla. Organizuoti žemės ūkio produktų supirkimo, tame tarpe ir pagal išankstines sutartis, biržas.

3. Atleisti nuo visų mokesčių žemės ūkio įmones, kurios bent 20 proc. produkcijos realizuoja eksportui.

4. Nemokamai skirti valstybės nuosavybėje esančius žemės sklypus mažosioms žemės ūkio ūkių imonėms ir žemės ūkio patarnavimų bei įpakavimo imonėms kurti. Manau, kad produktai pagal lietuvišką receptą rastų rinkas.

5. Remti stambiųjų šiuolaikinių ūkių kūrimą. Sovietiniai kolchozai naudojo gremėždišką žemės ūkio techniką, o ir ta per 6 metus jau baigia visai sugriūti. Nusipirkti šiuolaikinę vakarietišką Lietuvos laukams tinkamą techniką ir savo kaštais ar kreditu sukurti šiuolaikinį ūkį Lietuvoje pajęgtų tik tie, kurie gautų gerų „dedžių ar telių“ gausių dovanų. Nuo nepriklausomybės atkūrimo dienų siūlau: kiekviename rajone išrinkti potencialius (jaunus, stiprius, išsilavinusius, turinčius bent 30 ha žemės) ūkininkus, skelbti konkursus žemės ūkiui sukurti ir pagal galimybę kiekviename rajone suteikti 1 ml. Lt. rėmimo fondą ūkiui sukurti (pašalpas teikti tik per ipotekos banką).

6. Valstybės lėšomis vykdyti platią Lietuvos žemės ūkio produktų reklamą visose mokyklose pasaulio rinkose.

7. Nustatyti, kad praėjus atsiškai už parduotus žemės ūkio produktus laikui, žemdirbiai turi teisę be tos produkcijos pirkyto (gavėjų) sutikimo pagal pirkimo — pardavimo sutartį ir dokumentą, liudijantį (Nukelta į 5 psl.)

ŠVIESA IŠ ŠVĖKŠNOS

Ištraukos iš Kęstučio Pečkaus, PhD knygos „Alicija Rugytė“

6

Beskubant į suaugusiųjų gimnaziją dalyvauti istorijos egzamine, pamato pravažiūjančią sunkvežimį, kuriame tarp kitų sėdi ir vienas iš būsimųjų egzaminuojamųjų mokinių. Nustebusi Alicija mojuoja, ragina jį greičiau į egzaminą skubėti. O šis tik ranka mosteli... Atėjusi į gimnaziją sužino, kas nuo ankstyvaus ryto vyksta... Buvo 1941 metų birželio 14-oji...

Prasideda karas, bombarduojamas Vilnius, miestas užimamas vokiečių. Alicija trumpam išvyksta į Švėkšną, o, grįžusi atgal į Vilnių, jau paskiriama Vytauto Didžiojo berniukų gimnazijos Lietuvos istorijos ir visuomenės mokslų mokytoja. „Su malonumu prisimenu tuos mokslo metus ir mano gerus mokinius“, — vėliau ji rašys dienoraštyje.

Vėl nepastebimai praėjo mokslo metai. Vėl Švėkšna ir jo

je praleistos paskutiniosios atostogos. Nustemba ten gavusi

Alicija Rugytė Čikagoje.

Švietimo komisariato Aukštesniojo mokslo departamento direktoriaus prof. I. Malinausko-Malėno laiška, kuriame pranešama, kad Rugytė skiriama Švėkšnos gimnazijos direktore. Išskuba į Vilnių, Švietimo komisariato pareigūnams pasako, kad į Švėkšną važiuos, tik į pensiją išėjusi.

„Nepadėjo mano protestai, turėjau sutikti su likimu“. „Išsiryšau Švietimo vadovybės leidimu pasirinkti Švėkšnos gimnazijai mokslo priemonių, kurios buvo surinktos Vilniuje iš sulikviduotų lenkų gimnazijų. Pasirūpinau dėžiu ir į jas sukroviau vertingiausių mokslo priemonių fizikai, chemijai, geografijai ir gamtos mokslams... Užmiršusi savo asmeninį gyvenimą, sekdamas savo tėvo pėdomis pradėjau pedagoginį ir administravimo darbą Švėkšnoje, savo tėviškeje“.

Apsigyvena tėvų namuose, kuriuos, krašto negandoms atėjus, atsikelia ir sesuo Janina su šeima, kiti artimieji, kurių vieną vieną ateina dirbti į gimnaziją: sesuo dėsto namų ruošą, jos vyras lotynų kalbą ir

filosofijos įvadą, brolis Jonas — chemiją.

Skiriama dirbti direktore, A. Rugytė žinojo, kad jai reikės rūpintis ne tik jaunimo mokymu ir auklėjimu, bet ir gimnazijos atstatymu, išlaikymu, rūpintis, kad mokiniai, žiemai atėjus, nešaltų. „Ūkio reikalams gimnazijos kasa buvo tuščia, o išlaidų daug... Sugalyvojome suruošti loteriją. Pasisekimas buvo didelis — gavome 3501 RM pelno gimnazijos ūkio reikalams, neturtingų mokinių mokslapiniams ir kuklioms stipendijoms“.

„Negalėjau atsidžiaugti dar miesto įtakos nepaliesiu mūsų kaimo jaunimu“, — džiaugėsi A. Rugytė. Ji visai stengėsi, kad mokykla, nors ir karo metu, tapėtų kiekvieno jaukaus namų židinys: gauna leidimą vakarais organizuoti gimnazijoje kultūrinius renginius, skatina abiturientus rašyti „darbus iš istorijos ir literatūros“. „Kaip buvo susidomėta, kokių gerų darbų gavome, patys nustebome“. Kiekvieną šeštadienį po pamokų mokiniams buvo skaitomos paskaitos apie tautos praeitį ir esamą momentą, jaunimo

charakterio ugdymą pareiginę, rūkymo ir alkoholio žala“. Atvykus į tėviškę Kauno dramos teatro aktorijai N. Bernotui ir jam tapus gimnazijos piešimo ir kūno kultūros mokytoju, A. Rugytė pasiūlė jam su mokiniais pastatyti vaidinimą. Pasirinktas buvo K. Binkio „Atžalynas“. Vaidinimas puikiai pasisekė. Švėkšnos gimnazijos salėje jis buvo rodomas net keturis kartus. Su „Atžalynu“ gimnazistai vyko ir į apylinkės miestelius. Tie vaidinimai papildė gimnazijos kasą... Veiklūs buvo literatūros, istorijos, visuomenės mokslų, šachmatų, kūno kultūros būreliai. Atėjus pavasarį, buvo sodinami medeliai, mokslo metai baigdavosi mokinių darbų ir piešinių parodomis. Mokiniių reikioms prasmingos abiturientų išleistuvės gimnazijos direktorės A. Rugytės rūpesčiu tapo neatskiriama mokyklos gyvenimo dalimi.

Sekdama politinius įvykius, džiaugdamasi mokinių darbais, pergyvendama dėl jų nesekmų bei vargo, A. Rugytė rašė dienoraštyje: „Dieve, kad tik laimingai karas baigtųsi, kad tik mano

brangioji gimnazija išliktų... Juk nieko daugiau neturiu, tik Tėvyne, savo šventą pareigą ir jaunimą... Mano nujautimas liūdnas — ar nereiks mums greit bėgti. Nežinau, kaip reiktų persiskirti su Tėvyne ir su gimnazija, kur tiek sielos ir jausmo įdėta“.

Atėjo neramus 1944 metų ruduo. Virš Švėkšnos skrenda bombonešiai, apšaudoma Klairpėda, Šilutė, Karaliaučius. Pradedama naujusius mokslo metus, A. Rugytė sukveičia tėvų susirinkimą. Į jos klausimą „Ar norite, kad gimnazija veiktų“, tėvai atsako ovacijomis. Po to „kalbėjau kaip niekuomet gyvenime: apie bolševizmo pavojų, apie jaunimą, kad veiktų prieš bolševikų žiaurumą, išvežimus į Sibirą...“ Šią direktorės kalbą daugelis prisimins visą gyvenimą. Vėliau A. Rugytė prisimins: „Per visą mano ilgą mokytojų ir direktoriavimo laikotarpį tokio gausaus ir vieningo tėvų susirinkimo neturėjau. Vėliau tėvai pareiškė man didelį dėkingumą už mano darbą ir rūpestį sunkiais karo laikais tvarkant Švėkšnos gimnaziją“.

Tačiau mokytojų ir tėvų kilnūs norai toliau mokyti vaikus beveik neišpildė. Vokiečių kariuomenė užima dalį mokyklos patalpų, pradeda kurenti gimnazijos malkas, „paruoštas žiemai, sukrutas ir kūgius ir gražiai išdžiūvusius per vasarą“. Vieni mokiniai mokosi altarijose, kiti krautuvėje, tretai pas žmogų, jo bute. Frontas pralaužtas, pabėgėliai traukiasi į Vokietiją. Karo komendantas pataria A. Rugytei tuoj pat išvažiuoti, jei tik turi galimybių... Žinia apie evakuaciją mane visai pribloškė. Buvau nusistatęs neapleisti Tėvynės iki paskutinio momento... Baisūs žodis evakuacija nepermaudamas: kas liks, bus sušaudytas arba į Sibirą ištermtas...“

1944 metų spalio 10 dieną A. Rugytė paskutinį kartą apeina gimnaziją, pasiima jos antspaudą, kroniką, istoriją ir paprašiusi vokiečių komendantą, kad „mokyklos neišsprogdytų“, su sesers Janinos šeima ir broliu Jonu pasitraukia į Vokietiją, į Regensburgą.

(Pabaiga)

POVILO ABELKIO LIETUVIŠKŲ KNYGŲ LEIDYKLA

REMIGIJUS MISIŪNAS

Kai palieti seniai istorijon nūgrūmzdusius dalykus, neretai, trūkstant žinių, vienus ar kitus teiginis tenka grįsti spėlionėmis, nors tai ir labai pavojingas kelias. Tiksliau – slidus, tačiau kitąsyk atrodo, kad kitaip ir negalėjo būti, tik taip, kaip tau atrodo. Ir šiuokart – gal ir klystu, bet, mano galva, į knygų leidybą mokytoją Povilą Abelkį atvedė jo užsispyrimas rašyti ir tikėjimas savo raštų prasmingumu. Kad to P. Abelkis nestokojo, pripažino ir jo amžininkai.

Pirmi žingsniai leidybos kelyje P. Abelkiui buvo erškėčiuoti. P. Tulpės slapyvardžiu parašyta ir jo paties 1946 m. pabaigoje išleista knyga „Kalnų dvasia ir kitos novelės“ susilaukė žiaurios kritikos. Pacituosiu tikrai vieną atsiliepimą: „Tai tikrai nesąmonių rinkinys ir šlykšti lietuviškos knygos profanacija“ (kiti buvo panašūs...). Beje, „Kalnų dvasia“ – antroji P. Abelkio knyga, pirmoji – apysakaičių rinkinys „Gyvenimo sukuriuose“ – buvo išleista Lietuvoje 1930 m.

Antas „blynas“ leidėjui – pirmoji V. Joniko eilėraščių knyga „Trys margi lašai“ – irgi „prisivilo“. Rinkir, „i kuri sudėtų eilių pagrindiniai motyvai buvo prarasta tėvynė, mirusi motina, pasilikusi mergaitė, recenzuotojams tapo trečiniui poezijos grafomanijos etalonu. Pasak jų, knyga išreiškė „Būdingą mergaitišką silpnumą, kuriuo užsikrėtusi visa tremties poezija“. Pats leidėjas buvo pristatomas, kaip gyvena pavyzdys to, kad į leidybą pateko tie, kurie surado galimybių prasi-muštai, bet gal ne visais atžvilgiais, atitiko pasirinktam darbui. Mat, leidėjui neužtenka turėti daug pinigų ar igimtų gabumų kombinuoti, dar reikia ir žinių. Dar galime pridėti – ir nuojautos, padedančios pasirinkti tiražą, juo labiau, debiutinę knygai. O V. Joniko poezijos jūra, pasklidusi 5,000 (!) egzempliorių tiražu, tesukėlė sarkastiškas pašaipas: ar tik leidėjas nebandė kiekybę at-sverti kokybę.

Vėl telieka spėlioti, kaip P. Abelkis išgyveno žiaurią kritiką. Bet – pergyveno ir (gal su kuo nors pasitaręs) 1947 m. vasaros pradžioje išleido T. Valiaus medžio raizginiais il-

ustruotą H. Nagio lyrikos rinkinį „Lapkričio naktys“. Trečias kartas nemelavo: buvo pagirtas ir poetas, ir iliustratorius, o apie knygą atsiliepta, kad ją malonu į rankas paimti ir kitoms parodyti.

Galbūt tokie žodžiai P. Abelkiui buvo lyg balzamas ant kraujuojančios žaizdos, tačiau ta gijo lėtai. Gal leidėjas kaupė lėšas, gal rinkosi rankraščius ar stengėsi kaip galima geriau juos paruošti spaudai, bet faktas lieka faktas: ketvirtoji P. Abelkio išleista knyga – J. Kaupo „Daktaras Krištukas pragare ir kitos nemažiau įdomios pasakos, surašytos slaptose Kauno miesto kronikose“ – dienos šviesa išvydo tikrai 1948 m. rudenį. Beje, leidėju pirmąsyk nurodoma „Povilo Abelkio lietuviškų knygų leidykla“ (iki tol P. Abelkis knygas leisdavo savo vardu). Knygoje yra ir naujos leidyklos ženklas: trys, kotais susipynusios, tulpės, kurių dviejų žiedai nusvyrę žemyn, o trečias išdidžiai šauna aukštyn (užuomina į pirmųjų dviejų knygų nesėkmę ir trečios triumfą?).

Pasirinkęs kiek neįprastus lietuvių literatūrai J. Kaupo kūrinius, leidėjas neapsigavo – knyga sulaukė teigiamo įvertinimo ir buvo apdovanota literatūrine Raudonojo Kryžiaus premija.

Iš knygos gale idėto leidyklos leidinių sąrašo galima patirti tolesnius P. Abelkio užmojus. Tuo pačiu metu, kai pasirodė J. Kaupo knyga, buvo spausdinamos N. Mazalaitės „Legendos apie ilgesį“ bei P. Abelkio (P. Tulpės) apysaka „Piemuo“ (I-III dalis). Be to, buvo numatyta išleisti J. Baltrušaičio raštų rinkinį bei jo poemą „Žiurkės įkurtuvės“ ir P. Tulpės „Tilto sarga“.

Sunku pasakyti, kiek šie planai atitiko realybę. Nereikia užmiršti, kad 1948-iejį, poreforminiai Vakarų Vokietijoje ir lietuviškos knygos sunkmečio pradžios, metai. Iš minėtų knygų skaitytoja pasiekė tik dvi. Viena – N. Mazalaitės „Legendos apie ilgesį“ – pasirodė 1948 m. pabaigoje ir laimėjo BALFo literatūrinę premiją. Antroji, 1949 m. išleista P. Tulpės apysaka „Tilto sargas“, tapo paskutine leidyklos knyga Vakarų Vokietijoje.

Ratas užsidarė: pradėjęs leid-

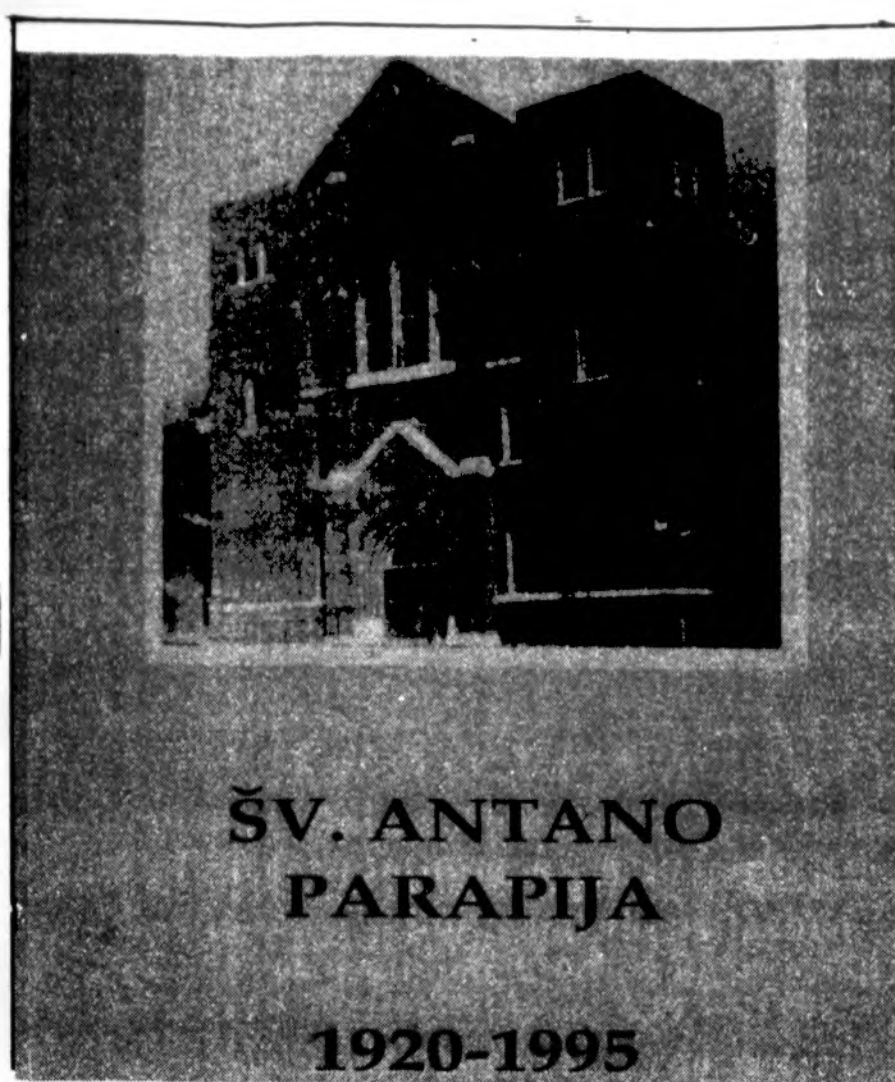
jo karjerą dviem sukritikuotomis knygomis, P. Abelkis po to sugebėjo išleisti trijų neeilinių autorių kūrinius ir užbaigė veiklą Vakarų Europoje savo vėlgi didelio entuziazmo nesukelusių opusu. Vėlgi telieka spėlioti, kodėl „už borto“ liko J. Baltrušaičio knygos. Gal P. Abelkį atbaidė tai, kad vienas poeto eilių rinkinys jau buvo išleistas Vokietijoje, o gal, belikus galimybei išleisti tik vieną knygą, nugalėjo kūrybinės ambicijos.

Prieš baigiant šneką apie P. Abelkio veiklą Europoje, keletas pastabų. Pirmą, jo visos knygos buvo iliustruotos. Leidėjui talkino keli dailininkai: R. Beranes, A. Docius, T. Valius, A. Vaičiūnis ir K. Veseluskas. Antra, labai sunku ką nors aiškaus pasakyti apie finansinę P. Abelkio veiklos pusę, nes tenka remtis viso labo fragmentiškais, periodikoje išsibarsčiusiomis, nuotrupomis. Jam nepavyko išparduoti nei vienos išleistos knygos viso tiražo.

Matyt, kad ir koks buvo didelis knygos alki pokarinėje Vokietijoje, pirmos dvi sukritikuotos knygos nesuvilijo skaitytojų. Savita ir novatoriška H. Nagio poezija irgi reikalavo savo skaitytojo ir vargu, ar 3,000 išievių (toks buvo knygos tiražas) nesvarstė būtų pakloję už ją 7 RM (kad ir menkas, bet vis tik pinigais). J. Kaupo (3,000) ir N. Mazalaitės bei P. Tulpės knygų (po 1,500 egzempliorių) tiražai buvo nerealiu poreforminėje Vokietijoje ir, juo labiau, prasidėjus masinei emigracijai už vandenyno, kada lietuviams menkai berūpėjo naujos knygos. Matyt, ne ką gelbėjo ir leidėjams įprasti pažadai platintojams, užsiskiusiems ne mažiau 20 egzempliorių knygų, duoti nuolaidą ar net vilionė tiems, kas nuo 1949.2.19 dienos iki mėnesio galai nusipirkę J. Kaupo knygą atsiųs leidyklai iš platintojo gautą patvirtinanti rašteli bei 40 pfeningų persiuntimui, dovanoti knygų už 3 DM. Trečia, leisdamas knygas P. Abelkis naudojosi dviejų spaustuvių – Poppeno ir Ostmanno bei A. Hahno – paslaugomis.

Kaip ir daugelis išievių, P. Abelkis pasirinko Ameriką, tačiau šioji jį pasitikio nesvetingai. Praėjus vos keliems mėnesiams po atvykimo, P. Abelkis, papulė į Čikagos tramvajaus katastrofą, kur sudėgė daugiau kaip 30 žmonių. P. Abelkiui šyptelėjo laimė. Jis liko gyvas, nors, smarkiai apdegęs, ilgai turėjo gulėti ligoninėje. Už sužalojimą P. Abelkis gavo keliasdešimt tūkstančių dolerių, įsigijo namą ir pasveikęs ėmė verstinis namų statyba. Tačiau neužmiršo ir knygos. 1952 ir 1955 m. jis „Trijų tulpių“ leidyklos vardu išleido dvi naujas knygas: istorinius romanus „Žemaičių krikštas“ ir „Atlaidų pavėsy“. Matyt, buvęs mokytojas Čikagoje igavo verslininkiškos nuojautos – su VFR veikusios leidyklos „Tremtis“ savininko S. Miglino pagalba, knygas išspausdino Memmingene, nes Vokietijoje tuo metu spausdos darbai buvo žymiai pigesni nei JAV. Iš šių knygų reikšmingiausia ir įdomiausia visoje P. Abelkio kūryboje buvo pripažinta „Atlaidų pavėsy“. Tai stambi, 486 psl. knyga, vaizduojanti knygnešiu nuotykius Žemaičių Kalvarijos atlaiduose 1900 metais. 1956 m. Čikagos Visų Šventųjų parapijai švenčiant aukštinę sukaktį, P. Abelkis parašė jos istoriją.

Laimė šyptelėjo P. Abelkiui ir nusisuko: 1957.VIII.7 jis buvo sunkiai sužeistas prie statomo namo ir tą pačią dieną mirė. Palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse. Jos tokios didelės, kad nežinant, nepavyko pamatyti, koks paminklas žymi jo paskutinę poilsio vietą. Tačiau yra kitas paminklas P. Abelkiui – jo išleistos knygos.

ŠV. ANTANO PARAPIJA

1920-1995

Tokiu pavadinimu šiais metais žurnalistas Stasys Garliauskas, gimęs 1913 metais ir Lietuvoje buvęs 3 dragūnų Geležinio Vilko pulko bibliotekininku bei švietimo vadovu, suredavo Detroito parapijos istoriją, 80 puslapių apimties, kuri buvo išspausdinta 350 egz. „Draugo“ spaustuviėje, Čikagoje. Tai yra tęsinys pirmo leidinio „Šv. Antano Lietuvių Romos Katalikų parapija 1920-1970“, suredaguoto to paties autoriaus ir išleisto „Draugo“ spaustuviėje 500 egz. tiražu.

Tai svarbus įnašas Amerikos lietuvių istorijon. Paralelės yra Simo Sužiedelio „Šv. Pranciškaus lietuvių parapija“ (Lawrence), 1953 m. bei „Jezaus Nukryžiuotojo Seserų kongregacija“, 1950 m. Tačiau Stasys Garliauskas nutęsė Šv. Antano parapijos istoriją iki šių dienų. Parapija pirmąsyk įgyvavimo metais skaičiavo 150 šeimų, 1948 m. 445 šeimų, 1954 m. 350 šeimų, 1994 m. 116 šeimų. Beje, Detroito miesto gyventojai nuo 1950 metų 2,000,000 gyventojų nukrito į mažiau 1,000,000 gyventojų, ir lietuvių dauguma išsikėlė į užmiesčius. Tačiau šandien Šv. Antano parapijoje daugiau mirčių, negu krikštynų ar vedybų. Parapija sensta, kaip ir jos metraštininkas.

Stasys Garliauskas parašė knygų biografijas. Dabar jau turime išsamią parapijos steigėjo kun. Igno Boreišio biografiją, kurioje iškeltas kunigo atsidėjimas knygų rinkimui. Šiuo metu jo biblioteka yra pas lietuvių jėzuitus Čikagoje. Pateikiama kunigų Walter J. Stanevičiaus, Kazimiero Simaičio, dabartinio klebono Alfonso Babono, Juozo Vytauto Klunoniaus, Viktoro Kriščiūnevičiaus, Broniaus Dagilio biografijos. Sumi-

nėti 4 asmenys, tapę kunigais, 8 moterys, tapusios Šv. Pranciškaus lietuvių seselėmis, 4 moterys, nuėjusios į kitus vienuolynus. Beje, Garliausko dukterė tapo pranciškiete sesele Michele.

Aprašyta parapijos istorija: parapijos kova dėl išlikimo, parapijos chorai ir vargonininkai, parapijinė mokykla, Detroito lietuvių šeštadieninė mokykla, parapijos komitetai, įvairios organizacijos. Senas vytyt angliškai parašė Lietuvos Vyčių 102 kuopos istoriją.

Pavardžių, datų ir darbų margumas. Kiek daug žmonių dėstė šeštadienio mokykloje! Suminėtos net 59 pavardės, pradant Ale Arbačiauskiene (rašytoja Alė Rūta – Elena Nakaite) ir baigiant Kristina Daugvydiene (savanorio kūrėjo žmona). Atlikta svarbus muzikinis darbas vargonininkų Juozo Blažio, Alberto Mateikos, Prano Zaranos ir dabartinio muziko ir kompozitoriaus Stasio Slizio, dirbančio nuo 1980 metų. Beje, šandien muzikinis parapijos lygis yra geriausias padėtyje, nors balsuose pasireiškia senatvė. Tačiau repertuaro atžvilgy šandien parapijos choras ir moterų venetas yra parapijos pasididžiavimas net visoje diecezoje.

Yra labai dora ir išmintinga metraštininkui būti išsamiam ir objektyviam. Tai Stasys Garliauskas atliko su kaupu. Čia reikia pridurti jog Stasys Garliauskas, kaip ir Stasys Slizys muzikoje, įrikiavo Šv. Antano parapijos veiklą Amerikos lietuvių kultūron. Telieka palinkėti parapijai 100 metų jubiliejaus. Ir tiek pat gero metraštininko taisytais metais, kaip šandien yra Stasys Garliauskas.

Saulius Šimoliūnas

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą laivu su pristatymu į namus. Skubiems siuntiniams - AIR CARGO. Komercinės siuntos pagal susitarimą. Dokumentus, įgaliojimus notarizuojam veltui. MAISTO SIUNTINIAI nuo \$29.- iki \$98.-

Aukštos kokybės maisto produktai

Du patys populiariausi, tai šventinis už \$39.- ir 55 svarų įvairaus maisto už \$98.-

\$39.- kava tirpi, kava malta, vitaminizuota arbata (tirpi), kakava tirpi, vaisių koncentratas, sausainiai, aliejus, mėsos konservai, aspirinas, multivitaminai.

\$98.- dešra (rūkyta), mėsos konservai, šprotai, vaisių koncentratas, margarinas, aliejus, sūris, sausainiai, vitaminizuota arbata (tirpi), kakava tirpi, kava malta, kakava, cukrus, kruopos (ryžiai), makaronai, razinos, majonezas, riešutai (išlukštentai), konservuoti žirneliai, konservuoti agurkai, šokoladas, aspirinas, multivitaminai. 55 svarai arba 25 kg.

Pageidaujant prisiūsiame smulkia informaciją. Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą. Dirbame nuo 1987 m.

TRANSPAK, 2638 W. 69th St. Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

ELEKTROS ĮVEDIMAI – PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

10%—20%—30% pigiau mokėsit pas mus už apdraudą nuo ugnies, taip pat ir už automobilio draudimą.

FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(312) 581-8654

J K S CONSTRUCTION
„Shingle“ stogai ir visų rūšių apkalimai (siding): medžio, aluminiaus ir kt. Turiu darbo draudimą. R. Jankauskas, tel. 708-969-2658.

ASSOCIATED FUNDING SERVICES, INC.
7800 W. 95 St., Ste. 303
Hickory Hills, IL 60457

RENATA KLIMAVIČIŪTĖ

A full service lender for:
• Home loans
• Refinancing
• Paying off debt
Do A-F credits

Call Renata today:
708-974-2727 office
708-461-3495 pager

TAISOME

SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS, ŠALDYTUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VĖSINTUVUS.

H. Džekys
Tel. 585-8624

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- MLS kompiuterijū FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas veltul
- Perkarne ir parduodame namus
- Apartmentus ir žemę
- Penšininkams nuolaida

Century 21 KMECIK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER
284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarlaus. Įkainavimas veltul.

HELP WANTED

Ieškomi darbininkai namų valymui. Turi turėti savo susisiekimo priemonę.
Tel. 708-878-0665

IEŠKO DARBO

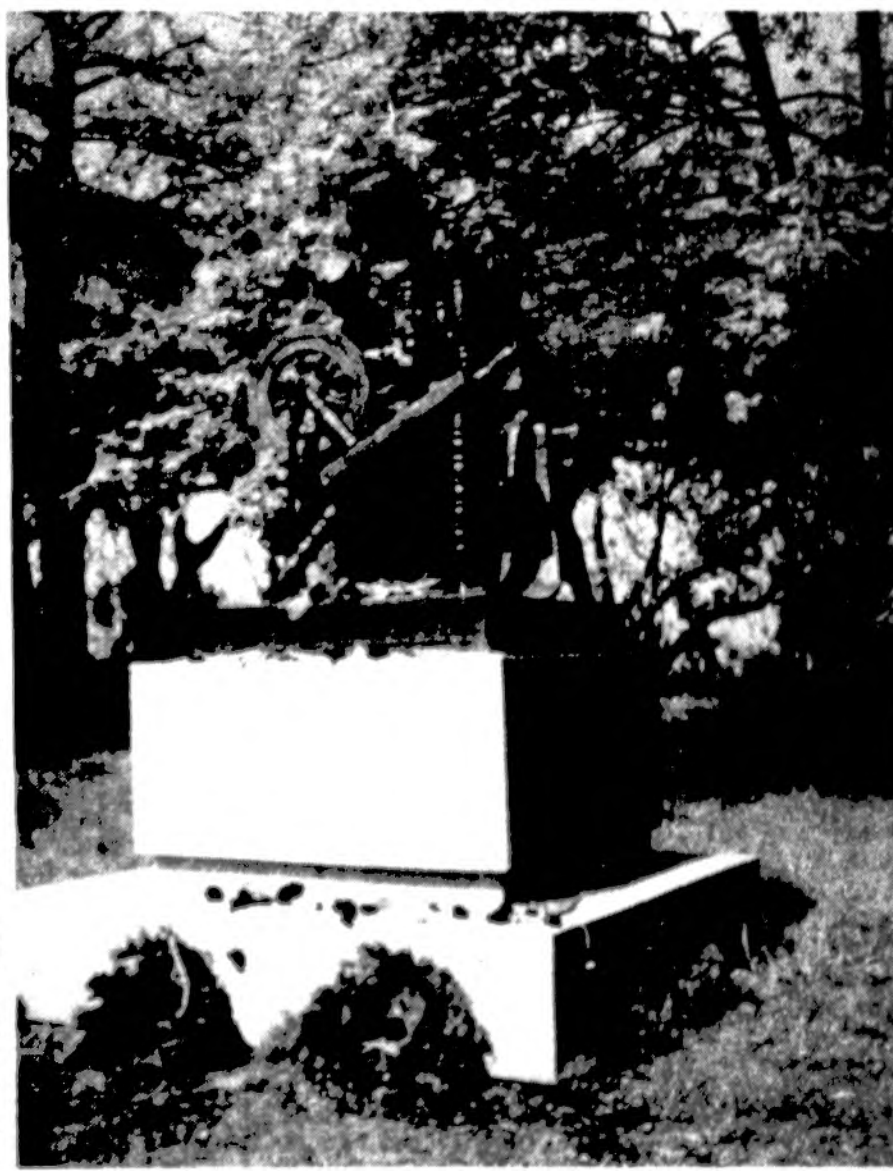
Moterys iš Lietuvos ieško darbo.

Gali prižiūrėti senelius ir vaikus. Turi rekomendaciją
1-312-581-5105

DRAUGE GAUNAMOS LIETUVIŠKOS KNYGOS

KOVOS METAI DĖL SAVOSIOS SPAUDOS. Red. V. Bagdanavičius, MIC. Dr. P. Jonikas, J. Švaistas. 365 psl.	\$3.00
LIETUVIŲ-ANGLŲ KALBŲ ŽODYNAS. B. Piesarskas, B. Svecovičius. 512 psl.	\$15.00
ANGLŲ-LIETUVIŲ KALBŲ ŽODYNAS. V. Baravykas. 590 psl.	\$15.00
LIETUVIŲ KALBOS ŽODYNAS. Mokyklai ir namams. Red. A. Klimas, St. Barzdukas. 200 psl.	\$6.00
PRAKTINĖ LIETUVIŲ KALBOS VARTOSENA. Paruošė J. Vaišnys, SJ. 240 psl.	\$8.00
LIETUVIŲ KALBOS SINTAKSĖ. J. Masilionis. 180 psl.	\$9.00
KRAŽIAI. Redagavo Pranas Razminas. 252 psl. JONAS ŠIMOLIŪNAS. Inžinierius-valstybininkas-profesorius. Red. Jurgis Gimbutas. 227 psl.	\$12.00
NEMARUS MIRTINGASIS. Ark. Teof. Matulionis. Ganytojas, kalnyns, kankinys ir laimėtojas. Pr. Gaida. 369 psl.	\$15.00
PRAEITIS KALBA. Dienoraštiniai užrašai. Gudija. 1941-1944. Zenonas Ignonis. 286 psl.	\$3.00
MONSINJORAS. Zenonas Ignonis. Biografija. Red. Klemensas Jūra. 383 psl.	\$10.00
KAI VILNIAUS LIEPOS ŽYDI. Žibunto sakmės apie Vilnių, Paulius Jurkus. 159 psl.	\$5.00
ANTROJI BANGA. Romanas. O. Nendrė. 202 psl.	\$3.50
LIETUVIŲ BELETRISTIKOS ANTOLOGIJA. Redagavo Bernardas Brazdžionis. 607 psl.	\$5.00
LIETUVIŲ POEZIJOS ANTOLOGIJA. Sudarė J. Aistis ir A. Vaičiūnaitis. 832 psl.	\$4.00
IŠ SUTEMŲ Į AUŠRĄ. Raštai ir paskaitų mintys. Prof. dr. Antanas P. Ramūnas. 453 psl.	\$3.00
MEILĖ SUTEMOSE. Apysakos. Marija Aukštaitė. 295 psl.	\$25.00

Pastaba. Užsakant knygas paštu, pinigų nesiųsti. Sumokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pažymėta pašto išlaidos. Illinois gyv. pridėdama State Sales tax 8.75% nuo knygos kainos.

P. Rimšos skulptūra „Lietuvos mokykla“ Vytauto Didžiojo Karo muziejaus sodelyje Kaune. Nuotr. Prano Abelkio

Po debutančių koncerto Kemptene. Iš kairės: Prudencija Bičkienė, Petras Armonas ir Stase Daugelienė.

Nuotr. Kazio Daugėlos

PRUDENCIJOS BIČKIENĖS MUZIKINĖ VEIKLA VOKIETIJOJE

Sol. Prudencija Bičkienė Kemptene, Vokietijoje.

Nuotr. K. Daugėlos

Jurgis Janušaitis straipsnyje „A. A. Prudencijos Bičkienės-Jokubauskienės mirties metinių proga“ („Draugas“, 1994 m. rugpjūčio 19 d.) šiltai atsiliepa kaip apie tauriąją Lietuvos dukrą, žymiąją dainininkę. Jis sako: „Taip netekome dar vieno šviesaus žiburėlio, dar vieno jautraus, kilniaširdžio žmogaus, netekome gražiabalsės operos solistės, kuri savo giesme ir daina daugelį metų mus guodė, ramino, džiugino... Visur girdime šiltes atsiliepiamus apie jos turiningą gyvenimą, atliktus darbus ir ilgai išliekančius prisiminimus“.

Tinkamai aprašydamas jos gyvenimą ir muzikinę veiklą Amerikoje, kažkaip prabėgomis, tik vienu sakiniu, užsimena apie jos dalyvavimą Petro Armono solistų grupėje ir studentų koncerte Amsterdame. Buvusieji Kempteno gyventojai dar galėtų paliudyti ap.: jos, kaip individualios solistės, karjeros išpūdingą pradžią. Tačiau man nereikia pasikliauti beveik 50 metų prisiminimais, nes dar turiu Kempteno stovyklinės spaudos komplektą, kuriuo pasiremdamas, čia galiu atskleisti solistės Bičkienės muzikinės veiklos Vokietijoje žymiąją dalį.

Pradžioje į susiorganizavusią Kempteno lietuvių stovyklą buvo atsikėlęs Čiurlionio ansamblis, tačiau, paviliotas geresnių sąlygų, išsikėlė kitur. Tada stovyklos vadovybė pasikvietė muziką Petrą Armoną vadovauti muzikinei veiklai. Jo sugebėjimai, asmenybė ir nuosirdus pasišventimas labai daug prisidėjo prie stovyklos muzikų subūrimo ir muzikinės veiklos išvystymo.

Pirmasis P. Armono suorganizuoto ansamblio ir solistų pasirodymas buvo 1946 m. Vasario 16-tos minėjime. „A. B. dienos naujienos“ rašė: „Nepriklausomybės šventės minėjimas mūsų kolonijoje praėjo pakilioje nuotaikoje, meno zenkle. Minėjimas pradėtas penktadienio vakare religinio susi-

kaupimo valandėle — bažnytinės muzikos koncertu, kuriame dalyvavo visi žymieji mūsų solistai ir mišrusis choras. Koncerto programa buvo rinktinė ir atlikimas tikrai pavyzdingas. Ypatingai chore pastebimas naujos meniškos rankos vadovavimas. Muzikas Armonas per palyginti trumpą laiką puikiai parėngė chorą, o taip pat aktyviai prisidėjo prie kitų programos punktų atlikimo. Jo violončelė ir solo, ir akompanimente buvo maloniai klausoma. Lygus ir švelnus P. Bičkienės balsas prie geros Šv. Lauryno bažnyčios akustikos buvo tikrai reto meninio lygio pasirodymas. Solistų Radzevičiūtės ir Daugelienės pasirodymai, kaip ir visuomet, buvo geri“.

Bet pirmas P. Armono vadovaujamo ansamblio ir solistų viešas koncertas buvo balandžio 13 d. „Tiek mišrusis, tiek vyrų chorai, o ypač vyrų oktetas ir moterų sekstetas, pasirinktusius kūrinius atliko tikrai gražiai. Solistų darnus įsijungimas ansamblin ir atskiras jų pasirodymas buvo žavus. Bičkienė ir Daugelienė tiek solo, tiek duete, tiek ir sekstete, kaip ir visados, susilaukė klausytojų nuosirdaus pritarimo. Lygiai taip pat Armonienė sekstete. Solistės akompanavo nuosirdžiai pagelbstinti J. Kolupailienė“, — rašė „A. B. dienos naujienos“, 1946 m. balandžio 15 d. Gegužės 30 d. Kempteno ansamblis giedojo pamaldų metu. Apie tai „ABDN“ taip atsiliepi: „Turėjome progos pasiklausti puikiai nuskambėjusių bažnytinių choro giesmių ir solistės Bičkienės švelniai išpildytos 'Maria, Mater gratiae' solo partijos“.

UNRROs metinės sukakties proga Kempteno lietuvių telkinys surengė gražų pagerbimą jos direktoriui kpt. le Grand ir visiems pareigūnams. Miesto teatre įvykusiam koncerte ta proga atitinkamas kalbas pasakė stovyklos komiteto pirm. dipl. inž. Kazys Pabedinskas ir UNRRA Team 76 direktorius kpt. le Grand. „Koncerto programoje matėme mišrų chorą ir moterų sekstetą, vadovaujamus P. Armono, gimnazijos moksleivių tautinius šokius ir solistes Daugelienę ir Bičkienę. Akompanavo Reithinger. Programoje buvo lietuvių ir pasaulinių kompozitorių kūrinių“ (ABDN, 1946 m. birželio 12 d.).

Birželio 17 ir 18 d. buvo ansamblio ir solistų koncertai su nauja programa. Pirmąją dieną lietuvių stovyklos klausytojams, o antrąją visiems kitiems karo išvietintiems. Lietuvių klausytojai savo pasitenkinimą koncertu išreiškė gausiais plojimais, o kitataučiai plojimų taip pat nepagalėjo. Minėjimas pradėtas penktadienio vakare religinio susi-

Daugelienėi, Armonienėi ir Kaukoriūtei. Akompanavo Reithinger.

Tautos šventės minėjimas Kempteno stovykloje buvo pradėtas išvakarėse — Šv. Lauryno bažnyčioje religinės muzikos koncertu. Koncerto programą atliko mūsų ansamblis, vadovaujamas muz. Armono, dalyvaujant operos sol. Radzevičiūtei ir solistėms Bičkienėi bei Eitutienei. Vargonais pritarė ir dalį programos atliko Lehndorfer. Į koncertą atsilankė, be gausaus mūsų tautiečių skaičiaus, nemažai sveiktinčių, jų tarpe aukštų Kempteno miesto vokiečių administracijos pareigūnų.

Šventės dieną minėjimas vyko stovykloje, bažnyčioje ir Kornhauso salėje, kur jis po komiteto nario kultūros ir švietimo reikalams plk. N. Tautvilos kalbos, buvo baigtas koncertine dalimi. „Programą išpildė kolonijos ansamblis, vadovaujamas muz. Armono, dalyvaujant operos sol. Radzevičiūtei ir solistėms Armonienėi, Bičkienėi ir Eitutienei. Ansamblį ir solistus publika sutiko šiltai, kiekvieną jų pasirodymą palydėdama gausiais plojimais, o kai ką iškviesdama ir pakartoti. Solistėms ir chorui fortepijonu pritarė Reithingeris“ (ABDN, 1946 m. rugsėjo 9 d.).

Kempteno lietuvių stovyklos muzikinio gyvenimo lyg ir viršūnė buvo solistų Prudencijos Bičkienės ir Stasės Daugelienės, drauge su violončelistu muziku Petru Armonu specialus koncertas. Šis koncertas stovykloje buvo reklamuojamas, kaip jaunųjų solistų debiutas, išeinant į savarankų muzikos kelią. Lietuvoje jos abi dar tebėsimokė: Bičkienė Vilniaus konservatorijoje, o Daugelienė lankė Binkevičiūtės dainavimo klasę. Per studentų pasirodymus tiek apie Bičkienę, tiek apie Daugelienę būdavo sprendžiama, kaip apie gabiausias. Man yra tekę dalyvauti Vilniaus konservatorijos studentų koncertuose, kur tarp jaunesniųjų pasirodydavo ir mano sesuo, atsimenu, kad buv. „Lietuvos žinių“ redaktorius J. Kardešis paminėjo Prudenciją Navickaitę (Bičkienę), kaip turėjusią geriausių duomenų.

Muz. Armonas violončelės klasę baigė Klaipėdoje pas vengrų ir čekų profesorius. Paskui dirbo Kauno operoje ir apie 5 metus Šiaulių muzikos mokyklų inspektoriumi bei violončelės klasės vedėju. Be to, jis buvo Šiaulių miesto muzikinio teatro dirigentas. Su muzikos mokyklos grupe koncertavęs apie 30 kartų. Kempteniški jų koncertą, kuris įvyko Kornhauso salėje, „A. B. dienos naujienos“, 1946 m. rugsėjo 17 d., taip aprašė: „Su džiaugsmu ir gėlimis mūsų kolonija vakar per koncertą palydėjo į savarankišką dainos meną išeinančias solistes P. Bičkienę ir S. Daugelienę, taip pat išreiškė savo dėkingumą mūsų kolonijos muzikos menui nuosirdžiai vadovaujančiam ir su muzikos menu išpūdingai pasireiškančiam muz. P. Armonui. Neliko pamirštas ir Fr. Reithingeris, kuris jau ne pirmą kartą mūsų menininkams maloniai pagelbsti savo darniu akompanimentu. Jūsų korespondento paklaustas, Reithingeris pareiškė, jog apskritai koncertas praėjęs pasakiškai. Solistės turincios geriausių balsinių duomenų. Muzikiniu požiūriu programos atlikimas taip pat buvęs puikus, lygiai kaip ir muz. Armono, ypač Griego sonatos a-moll. Jeigu būtų galima patarti, tai dėl sunkių dabarties sąlygų, kad nebūtų pakenkta balsui, P. Bičkienėi reiktų susilaikyti nuo aukštųjų forte atlikimo. S. Daugelienėi dar ne visada pavyksta piano, nors, pavyzdžiui, Beethoveno 'Adelaidoj' ji tai

nugalėjusi“.

Po šio puikiai pasisekusio debiutančių koncerto garsas apie Kempteno lietuvių muzikinį pajėgumą sklido ir po kitas lietuvių stovyklas, iš kurių nuolat daugėjo pakvietimų koncertuoti. Rugsėjo 27 d. ansamblis su moterų sekstetu ir duetu solistėmis labai sėkmingai koncertavo Bad Woerishofen DP stovykloje. Spalio 24 d. debiutančių koncerto sudėties grupė taip pat su gražiu pasisekimu koncertavo Kleinkoetz tremtinių stovykloje. Spalio 28 d. solistės Radzevičiūtė, Bičkienė ir Daugelienė bei violončelistas Armonas, akompanuojant Reithingeriui, atliko meninę programą dalį Kempteno įvykusios akademijos Kristaus Karaliaus šventės proga. Lapkričio 19 d. solistės Bičkienė ir Daugelienė, drauge su Kempteno lietuvių ansambliu, vadovaujamu muz. Armono, koncertavo Memmingene. Lapkričio 23 d., Kariuomenės šventės proga, koncertinę dalį atliko mišrusis ir vyrų chorai bei solistės Bičkienė ir Daugelienė. Akompanavo Reithingeris. 1947 m. sausio pradžioje solistės Bičkienė, Daugelienė ir violončelistas Armonas sėkmingai koncertavo Miuncheno lietuvių tremtinių stovykloje. Dar galima paminėti, kad solistės Bičkienė ir Daugelienė 1947 m. balandžio 22 d. koncertavo Engliches Institut auklėtinėms ir vienuolėms. Koncertas visiškai pasisekė. Auklėtinių vardu solistams padėjo institute esanti vienintelė lietuvaite Norkaitytė.

Artėjant prie aktyviausiojo muzikinio meno periodo stovykloje užsklandos, reikia dar stabilėti prie 1947 m. Vasario 16-sios minėjimo. Prieš tą reikšmingą šventę stovyklos koplyčioje buvo maldos ir atgailos tridienis, per kurį melstasi už tėvynę ir lietuvius, taip pat už laimingą visų lietuvių grįžimą į nepriklausomą Lietuvą. Šventės išvakarėse Šv. Lauryno bažnyčioje įvyko religinės muzikos koncertas, kuriame populiarius pasaulinių kompozitorių kūrinius atliko solistės Janina Armonienė, Prudencija Bičkienė ir Stasė Daugelienė. Taip pat smuikininkas Jakavičius ir violončelistas Petras Armonas. Vargonais grojo Lehndorferis. Šventės dienos koncertas susidėjo iš dviejų dalių: pirmoji daly atlikta keletas religinės muzikos kūrinių, o antrojoje — ištraukų iš operų: „Faustas“, „Linksmoji našlė“, „Hoffmano pasakas“ ir kt. Koncertą atliko Kempteno lietuvių ansamblis ir solistės J. Armonienė, P. Bičkienė, St. Daugelienė. Fortepijonu ir vargonais pritarė M. Zelleris ir F. Reithingeris. Dirigentas — muz. P. Armonas.

1947 m. balandžio 17 d. buvo minimos choro metinės. Ta proga Kornhauso salėje buvo gražiai pavykęs ansamblio koncertas, kurio pirmojoji daly atlikti lietuviškieji kūriniai, o antrojoje — populiariaieji pasaulinio garso veikalai. Ypač gausiai ir efektingai čia gavo pasireikšti operos solistė Radzevičiūtė, kuri šventė savo scenos darbo dvidešimtąjį jubiliejų. Solistės Bičkienė ir Daugelienė šį kartą atliko keletą duetų ir taip pat susilaukė gražaus pritarimo.

Tai tokia buvo solistės Bičkienės dainavimo karjeros pradžia, kurią galėjau pasekti pagal „A. B. dienos naujienas“. Jos švelnus balsas, maloni asmenybė ir nuolatinė šypsena stiprino nežinioj, vargę ir baimę gyvenančių viengėnių dvasią. Todėl tas laikotarpis neturėtų būti pamirštas.

Cezaris Surdokas

• Kas užsako „Drauga“ draugui, yra draugas pačiam „Draugui“.

„DRAUGO“ RĖMĖJAI

Aukos gražinant laimėjimo bilietelius.

60.00 dol. Jonas Rugelis, Maywood, IL; V. Trumpa, Santa Monica, CA; Bronė Baluta, St. Petersburg, FL; Aldona Gaurys, Prevost, Quebec, Kanada; 55.00 dol. Bronė Širvinskas, N. Hollywood, CA;

50.00 dol. Irena Truškūnas, Glendora, CA; dr. Ona Mironaitė, Chicago, IL; Laima Milaitis, Oak Lawn, IL; Stanislava Grietas, Melrose Park, IL;

40.00 dol. Apolinaras Varneles, Dowagiac, MI; Pranas Mikus, Longueuil, Quebec, Kanada;

35.00 dol. M. Jurgaitis, Venice, FL; E. ir R. Silgalis, Euclid, OH; Teklė Bogusaus, So. Boston, MA; Kazys ir Danutė Paškonis, Eastlake, OH; Gerda A. Weitzel, Park Ridge, IL; Paul A. Miksys, Juno Beach, FL;

30.00 dol. V. Radzius, Chicago, IL; Elena Dryžienė, Chicago, IL; Jurgis Dumbrys, Fairview Park, OH; Juozas Staskevicius, Toronto, Ont., Kanada; Stasys ir Milda Tamulionis, Western Springs, IL; Valerija Palčiauskienė, St. Pete Beach, FL;

30.00 dol. V. Kupcikevičius, Oak Lawn, IL; Magdarena Ligmalienė, Chicago, IL; Dana Paskevicius, Santa Monica, CA;

31.00 dol. Antanas ir Dalilė Polikaitis, Westlake Village, CA;

25.00 dol. Antanas Adomaitis, Manchester, CT; Teresė Usas, Barrington, IL; Maria Stonikas, Darien, IL; J.L. Giedraitis, East Northport, NY; Ramunė Kubiliūtė, Evanston, IL; Stasys J. Dalius, Hamilton,

KĄ DARYTI?

(Atkelta iš 3 psl.)

prekių gavimą, paimti iš pirkėjų sąskaitos sumas, priklausancias sumokėti už pirktuosius (gautuosius) produktus, o esant teisingam pagrįstumui, ir delpinigių.

8. Atleisti nuo pajamų mokesčio ūkius (ūkininkus), kurie daugiau kaip pusę (50 proc.) pajamų gauna iš tiesioginės žemės ūkio veiklos.

9. Siekiant išvengti lupikavimo, nustatyti, kad valstybės pašalpas (bent 15 proc.) gavusios žemės ūkio produkcijos perdirbimo įmonės, negali mokėti žemdirbiams mažiau nei iš pardavimo kainos atmetus perdirbimo kaštus ir 20 proc. pelną.

10. Vyriausybė turi sudaryti reikiamas veterinarines ir sanitarines sutartis su šalimis, kur yra perspektyvūs Lietuvos ūkio produkcijos (tame tarpe gyvūnų) importuotojai.

Straipsnio apimtis neleidžia išdėstyti reikalingus sprendimus ir veiksmus socialinėje, valdymo, teisėtvarkos, švietimo ir kt. srityse.

Manau, kad daugelio siūlomųjų sprendimų ir priemonių būtinybė yra žinoma Lietuvos žmonėms, kad didelė dalis iš jų yra priimtinos daugumai partijų ir kitų organizuotų visuomenės grupių. Kodėl tatau vis dar nepadarėta? Ar aplamai gali tokius sprendimus priimti dabartinė LDDP valdžia? Neabejoju, kad galėtų, jei norėtų. Labai panašius siūlymus ne vieną kartą teikiau prezidentui, Seimui, vyriausybei vos jiems atėjus į valdžią. Tai liudija, kad jie ne negali, o nenori.

Taigi, ką daryti lyg ir yra žinoma (nereikia vis kalbėti apie ekonomistų trūkumą, greičiau derėtų kalbėti apie jų nereikalingumą), tik neaišku, kas ir kada tai padarys. Lieka laukti ryžtingai ir pasiaukojančiai ne savo, o Lietuvos labai dirbančio prezidento ir vyriausybės bei aukščiausiųjų teisės saugos pareigūnų.

Ont., Kanada; J.L. Kanape, Coral Springs, FL; Gintautas A. Taoras, Fort Myers, FL; Gediminas Biskis, Clarendon Hills, IL; Richard H. Ringys, Glendale, CA; Raimond Blinstrubas, Chicago, IL; A. Pilipavičius, Hamilton, Ont., Kanada; A. & B. Metal Finishing, Chicago, IL; Stasė Maurukienė, Algonquin, IL; Birutė Podienė, Oak Lawn, IL; Juozas Kazlauskas, Waterbury, CT; Gražina Mikenas, Woodridge, IL; Irena Miecevičius, Michigan City, IN; Aldona Andrius, Dorchester, MA; Pranas Michelevičius, St. Pete Beach, FL; Antanas Kvedaras, Savannah, GA; Filomena Peleckas, Chicago, IL; Ona Kolis, Palos Hills, IL; Virgis ir Onutė Smilgys, Country Club Hills, IL; Maria Pisaravas, Indian Wells, CA; Alex Tornau, Chicago, IL; Virginia Maciulis, Palos Park, IL; Konstančia Stasiulienė, Oak Lawn, IL; Marija Kuprienė, Cicero, IL; Julius Karsas, Oak Lawn, IL; Algis Strimaitis, Chicago, IL; Ramutė Butkus, Justice, IL; J. Vasikevičius, Chicago, IL; Jonas Stankus, Evergreen Park, IL;

Visiems savo rėmėjams ta-riame nuosirdžiausią ačiū!

A.†A. BRONISLAVA ŠIDAGIENĖ SZYDAGIS Meškerevičiūtė

Gyveno Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje. Mirė 1995 m. liepos 31 d., 3:30 val. p.p., sulaukusi 86 metų. Gimė Lietuvoje, Ukmergės apskrityje. Amerikoje išgyveno 30 m.

Nuliūdę liko: vyras Alfonsas, duktė Apolonija Tuskenienė, zentas Antanas, sūnus Jokūbas, marti Jadvyga, anūkaitai: Albertas, Edvardas, Elena, Katarzyna, Matilda, Matthew ir kiti giminės JAV-bėse ir Lietuvoje.

Velionė pašarvota penktadienį, rugpjūčio 4 d. nuo 2 iki 8 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės įvyks rugpjūčio 5 d. iš laidojimo namų 9 val. ryto bus atlydėta į Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje bus aukojamos 9:30 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionės sielą. Po Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Vietoje gėlių prašoma aukoti šv. Mišioms arba Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčią.

Nuosirdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę vyras, duktė, sūnus, anūkaitai ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus/Donald M. Petkus. Tel. 312-476-2345 arba 1-800-994-7600.

PADĖKA A.†A. PRANAS MAŽRIMAS

Mano Vyras mirė š.m. liepos 8 d. Palaidotas liepos 11 d. Šv. Kazimiero kapinėse.

Dėkojam kun. F. Kireiliui už maldas koplyčioje ir velionio palydėjimą į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Padėka msgr. Mozeriui už maldas koplyčioje. Širdinga padėka dr. Razmai už a.a. Prano lankymą namuose.

Didelė padėka Aleksandrui ir Aleksiui Pabrėžams, kurie padėjo visuose laidojimo reikaluose.

Dėkojame už gėles ir šv. Mišias. Taip pat ačiū visiems atsilankiusiems koplyčioje ir palydėjusiems a.a. Praną į kapines Amžinam Poilsiu. Didelis dėkui karstanešiams ir laidotuvių direktoriams Gaidas-Daimid už rūpestingą patarnavimą. Ačiū ačiū visiems.

Žmona Kostė ir posūnis Edvardas.

Mylimai žmonai,

A.†A. VANDAI IVAŠKEVIČIŪTEI KRALIKAUŠKIENEI

mirus, jos vyrui, mūsų buvusiam lietuvių kalbos ir literatūros mokytojui, rašytojui JUOZUI KRALIKAUSKUI reiškiam gilią užuojautą.

Kauno Marijos Pečkauskaitės vardo gimnazijos mokinės:

Marija Sabaliauskaitė Kuprienė, JAV
Laimutė Matulevičiūtė Vitkauskienė, JAV
Nora Norvaišaitė Kulpavičienė, Kanada
Isolda Poželaitė Davis, Australija

A.†A. PRANUI NENUI

mirus, Union Pier Lietuvių Draugija reiškia gilią užuojautą jo žmonai MARIJAI, dukteriai VIDAI ir jos vyrui, podukroms, posūniui ir jų šeimoms.

